

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Srečno in veselo novo leto!

želi cenjenim naročnikom in čitateljem

„Slovenski Gospodar“!

Za „Slov. Gospodarja“!

Piše kmet iz šmarskega okraja.

Besede o katoliškem časopisju v zadnji številki so resne in jedrnate. Črez praznike sem imel dovolj časa, da jih dobro premislim in preudarim. Potrdim vsako besedo, od prve do zadnje. Resnica je: kakoršen je časnik, ki ga kdo stalno čita, takšen je tudi človek. Izkušstvo to potrjuje. Če navajam izkušstvo za pričo, nisem hotel s tem reči, da sem sam na sebi preizkusil vpliv slabih časnikov. Bog me tega varuj! — Slabi časniki ne prihajajo v mojo hišo. Če jim sam ne bi zabranil pota v hišo, bi jih pa moja žena, ki je v tem oziru stroga in odločna, pometala na smetišče.

Na drugih opažam slab vpliv slabih časnikov. Mi kmetje se čudimo tisti verški mlačnosti, ki jo opažamo pri velikem delu takozvane inteligence, pri nekaterih pravo protivnost proti veri in Cerkvi. Saj je inteligenca ne samo po mestih, marveč tudi po trgih, celo po vaseh imamo zastopnike takozvane inteligence. Kolikor vidimo na lastne oči, je med njo prav malo verske vneme. So izjeme, navadno pa je tako, kakor sem zapisal. Pa odkod to? Saj je mnogo teh, ki se prištevajo inteligenci, izšlo iz kmetjskih hiš, njihovi starši so bili globoko verni in celo pobožni. Zakaj so se

njihovi otroci izprevrgli? To je storil slab časnik in slaba knjiga. Beseda, ki so jo srkali v mladosti in ki jo še sedaj srkajo iz takih knjig in listov, jim je izvotlila vero. Od vere, podedovane od vernih slovenskih staršev, je ostal samo votel štor ali panj.

Mi pa nočemo biti votli štori, mi hočemo biti zdrava, krepka drevesa, ki prinašajo dober sad. Zato si nočemo dati izvotliti vere od nekrščanskih listov, pa tudi ne od takih, ki niso ne tič ne miš, kakor pravimo na kmetih. Takšni so včasih še bolj nevarni, kakor tisti, ki odkrito nastopajo. Volk, ki pride v ovčji obleki, je še bolj nevaren. Takih volkov se je treba varovati, osobito naša mladina se jih mora varovati. Opozarjam zlasti slovenske fante in dekleta na »Slovenskega gospodarja«. Od novega leta naprej bo »Naš dom«, glasilo slovenske kmetjske mladine, izhajal kot mesečna priloga »Slovenskega gospodarja«. Zato pa fante in dekleta, ako v vaši hiši ni našega vrlega lista, naročite si ga! Pa agitirajte za »Slov. gospodarja«, ker je sprejel pod svoje okrilje vaš mladinski list!

Ob novem letu se povsod vrši agitacija za liste. Potrudimo se, da tudi mi izvršimo obsežno agitacijo. Naj nas se-

Ameriški državni tajnik, ustvaritelj znane protivojne pogodbe Kellogg, je obhajal te dni svojo 75letnico.

Francoski pilot Coupet, ki hoče v letalu doseči višino 17.000 m.

Brat italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, Arnoldo, po klicu časnikar, je umrl na kapl.

danja gospodarska kriza ne prepiaši. Ljudstvo je gospodarsko izmoženo, ljudje nimajo denarja za obleko sebi in otrokom, za davke, ponekod celo ne za sol. O tem si ti, »Slovenski gospodar«, najbolj poučen. Saj si ti tisti, ki ne kmetjsko ljudstvo najbolj braniš ter mu najbolj pomagaš. Zato tudi v teh težkih časih ne bomo pustili, da bi ti ne prihajal v naše hiše in v naše družine. Napravili pa bomo tako: Kdor more, naj takoj plača vseh 32 dinarjev; to je dobro že radi tega, da ima pomoč, ako bi ga zadela nesreča požara. Revnejši, ki ne bi mogli plačati naročnine za celo leto, morda ne za pol leta ali niti za četrto leta ne, naj začnejo nositi po 1 Din na račun naročnine k zaupniku našega lista v vsaki župniji. Tako bo mogoče, da pride naš vrli »Slovenski gospodar« v hišo vsakega delavca, kmeta in obrtnika.

*

Zaključek pogajanj v Baslu. Dalje časa so se posvetovali v Baslu strokovnjaki glede plačilne možnosti Nemčije v vojnih odškodninah. Posvetovanja niso dovedla do sporazuma in je bila pridržana odločitev o plačilni sposobnosti Nemčije prihodnji vojno-odškodninski konferenci vlad. Mesto, kjer se bo vršilo to posvetovanje, še ni določeno.

Madžarska vlada je izdala posebno naredbo, ki stremi za tem, da se v sedanjih izjemnih okoliščinah doseže od-

goditev rokov izplačil obvez do tujih upnikov.

Proračunski primanjkljaj na Angleškem znaša 217.937.000 funtov.

V Nemčiji snujejo združitev vseh republikanskih organizacij pod enotnim vodstvom za obrambo proti narodnim socializmom, ki se hočejo polastiti državne oblasti.

Hudi boji v Mandžuriji. Japonske čete so pod vodstvom generala Morija prekoračile reko Liao severno Mukdena ter po temeljiti artilerijski pripravi zavzele kraj Hakumen. S to zmago so Japonci dosegli svoja prva dva cilja nove ofenzive, ker so namreč zasedli po krvavi artilerijski bitki mesto Tungkiangtse. Hakumen, ki leži približno 30 km vzhodno od Tungkiangtseja, je bil sedaj glavno oporišče odpuščenih kitajskih vojakov, ki so poročali vso pokrajino severno Mukdena.

Odstop kitajske vlade v Nankingu. Nacionalna kitajska vlada v Nankingu pod predsedstvom generala Čangkajseka je odstopila. Čangkajsek je z letalom odpotoval v svoje rojstno mesto Fenghuo. Začasni ministrski predsednik je prosil ministre, naj ostanéjo na svojih mestih in ni hotel sprejeti njihove ostavke.

Sestava komisije za proučitev dogodkov v Mandžuriji. Japonci prodirajo vedno dalje v Mandžurijo, ne meneč se za Društvo narodov ter grožnje veslesil. Sedaj sestavljajo mednarodno komisijo, ki se bo podala v Mandžurijo in proučila na licu mesta, ali so krivi krvavega obračuna za posest Mandžurije Japonci ali Kitajci. Preiskovalna komisija bo takole sestavljena: Litton za Anglijo, general Claudel za Francijo, Schnee, poslanec in bivši guverner vzhodne Afrike, za Nemčijo, Aldo Brandini, bivši poslanec v Berlinu za Italijo, Limesa, ravnatelj ameriških železnic v Franciji za svetovne vojne, za Zedinjene države.

*

Procesi za proglašitev svetnikom ali blaženim. Takšnih je sedaj v teku veliko število. Na posamezne države se takole porazdelujejo: Nemčija 6, Francija 116, Italija 271, Anglija 6, Avstrija 1, Belgija 13, Čehoslovaška 1, Švica 2, Holandska 2, Irska 3, Španija 55, Portugalska 2, Poljska 2, Rumunija 1 in Jugoslavija 1. Iz teh števil se ne da storiti noben zaključek glede na religioznost prebivalstva. Te številke pa dokazujejo, da se drugi narodi veliko bolj brigajo za tiste svoje člane, ki so živeli in umrli v duhu svetosti. Brigajmo se za Slomškovo zaželjeno proglašitev blaženim ter stanovitno molimo v ta namen.

Katolicizem na Angleškem. V katoliško Cerkev je vstopilo 11.980 oseb, v cellem desetletju 121.372. Število duhovnikov se je povečalo za 97 oseb, število cerkva za 46, katoliških srednjih šol za 8, učencev osnovnih šol za 4645, katoli-

GLAVOBOL

je večinoma nervozna bolezen, če hočemo, da se ne ponovi, moramo predvsem ojačati in pomiriti živce. V to svrhu hvalijo čez 35 let staro domače sredstvo — Fellerjev Elsafluid. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

čanov za 28.993, krščenih je bilo skupno 66.128.

Mladina — upanje boljševo. Boljševiški voditelji so se prepričali, da s starejšimi ljudmi misli brezbožne komunistične države ne morejo uresničiti. Vse preveč je še vere v starejših, bodisi kmetih, bodisi delavcih, pa tudi razumnih. In ta vera se iz src ne da izkoreniniti. Zato gre ves napor brezbožniških komunističnih voditeljev za tem, da preprečijo ukorenitev vere v srcih otrok. Njihovo geslo je: »Brezbožna šola vsepovsod!« V tem letu, to je, v letu 1932, upajo boljševo splošno šolsko obveznost vsepovsod vpeljati, kajpada pod pegojem, da bodo imeli dovolj denarja za šole in učitelje. Ko pa bodo brezbožne in protibožne šole po vsej Rusiji delovale, bo ustvarjena armada 17 milijonov brezbožnih otrok: tako je zmagoslavno napovedal nedavno na Dunaju bivši boljševiški ljudski komisar za prosveto D. Lunačarsky. Ta nekdanji boljševiški prosvetni minister je tudi odkril, da nameravajo boljševiški voditelji brezbožno vzgojene otroke porabiti za razkristjanitev cele družine. Otroci bodo morali doma zabranjevati in preprečevati vsako versko udjestvovanje staršev in drugih starejših rodbinskih članov. Po državnih zakonih je zabranjeno vsako versko vplivanje matere na lastne otroke. Otroci se postavljajo kot sodniki, špijoni in ovađuhi — lastnih staršev v verskem, pa tudi v političnem oziru. Starši imajo navram otrokom dolžnosti, pravic pa nobenih. Na otroke kot svoje sodelovalce in agitatorje špekulirajo boljševiki ne samo v Rusiji, marveč tudi po drugih državah. Za sebe pridobivajo šoloobvezne otroke in mladoletnike ter jih pošiljajo v krščanska mladinska društva, da bi tamkaj druge člane pokvarili, povzro-

Kako naj

nov naročnik

plača »Slovenskega Gospodarja«?

Veliko naročnikov nam piše dopisnice, da bi jim poslali list. Mi potem pošljemo položnico, in nov naročnik nam pošlje s položnico denar. To gre zelo počasno in traja najmanj 14 dni ali do tri tedne, predno je na ta način vse urejeno. In stroški pošiljatve za to so v kljub temu veliki. Dopisnica stane Din 0.75 in pozneje morate dati na položnico tudi Din 0.50, torej skupaj Din 1.25. Če pa kupite mesto dopisnice poštno nakaznico in pošljete po njej naročnino, Vas stane Din 2.25, torej nekaj več, pa je stvar takoj urejena. Napisati pa morate ob strani nakaznice: **nov naročnik** in natančen naslov.

čili prepire in spore in, če mogoče, društvo razbili. Enkrat pridobljeni otroci se ne dajo več ozdraviti od komunističnega okuženja ali pa le z največjo težavo. Tako delajo komunisti v Nemčiji in zadnji čas tudi v Avstriji in v sosednih državah. Boljševiki upajo, da bodo tam kaj dosegli za sebe prav zadovoljive uspehe, kjer se vzgoja mladine ne vrši po načelih krščanske vere.

*

„Leskovec“ ali „Leškovec“?

Obraavnava o krajevnem imenu »Majšperg« — »Lešje« (»Gospodar« št. 49) je dala povod k vprašanju, da-li ni po takem pravilneje tudi pisati »Leškovec« namesto »Leskovec«, katerih imen imamo v Sloveniji v izdatnem številu? — Vprašanje je vseskozi upravičeno in zahteva to tudi kulturno-zgodovinska doslednost, toda v kratkih člankih ni mogoče takoj zaokroženo pojasniti cele skupine sicer sorodnih, pa zelo razpletenih krajevnih imen istega povoda.

Kdor primerja razmere v Lešju ob Dravinjski dolini z onimi v Dolnjih Halozah, razvidi kmalu, da so te povsod iste, naj bo to potem krajina Leskovec ali pa Podlehnik; povsod je vodilna beseda »leh«. V Leskovcu je imel »leh« svoj sedež kje ob cesti, ki vodi čez hrvaško-slovensko mejo mimo grada Trakoštjana proti Ptujju. Tudi njegova naloga je bila, zabraniti sovražniku prehod meje, k čemur so mu služila še razna pomožna obrambna mesta kakor »Gradišče« in obe »Varnice«, katera lahko spoznamo kot taka že iz jezikovne podlage same (»grad« in »varno«). Natančno mesto sedeža tega »leha« bi se moralo še natančneje pregledati iz vojaškega vidika, najbrž je pa bilo kje blizu Gornje Varnice ali pa Gradišča, mogoče tudi na razglednem hribu sv. Avguščina, toda nam za enkrat ni znano, kako so to višino imenovali pred cerkveno označbo.

Ako je torej današnji občini Leskovec za to, da nosi vnaprej jezikovno kakor dosledno opravičeno zgodovinsko ime, se mora to glasiti edinole kot Leškovec, katero je pa vrh tega tudi utemeljeno po drugih virih. V kolikor niso Nemci v srednjem veku, ko so dobili politični vpliv v naših krajinah, prevedli slovenskih imen te vrste, katere smo mi sami skoro do danes izvajali napačno od »leske« (nemško »Hasel, Haselstaude«) v: »Haslach, Haslau, Haselbach« in enako, so pa rabili v listinah še često v slovenskem jeziku slovno pravilnem izvoru kot: »Leschach« (1374, 1429), »Leschaw« (1414), »Leschkowitz« (1500), »Leschkowitz« (1570), iz česar razvidimo, da so naši stari predniki še dobro poznali prvotno podlago vseh imen te vrste.

»Podlehnik.«

V sosedni, vzporedno se raztezajoči dolini ob cesti Ptuj—Rogatec je sedel spet drugi »leh« nekje na hribu »Lehnik«, da zabrani sovražniku prelaz čez gorovje »Macelj«, kojega najvišja točka je 622 m visoka. Naravno je, da so

domačini obronke tega »Lehnika« imenovali kot »Podlehnik«.

Tu se je ime »leh« ali »ljeh«, kakor so ga tudi pisali in posebno izgovarjali, ne samo neokrnjeno ohranilo, nego mi izvemo iz tega nekaj zelo važnega. Številnim nemškimi krajevnimi imenom, kakor: »Liechteneck (Lehnik), Liechtenstein, Liechtenwald, Liechtmessberg« in nebroj enakih, katera smo brez pomisleka smatrali kot pristočno nemška, so se izoblikovala vseskozi na podlagi slovenske besede »ljeh«, zato so tudi dosledno v nemščini pisali, vsaj v starejši dobi, vedno le »Liecht«, ne pa »Licht«. Vsa navedena mesta te vrste, iz katerih so se pozneje razvila razna bobneča rodbinska imena po celi srednji Evropi, nosijo torej zgolj krinko nemškega povoda; v resnici so samo spakedranke slovenske besede »leh« ali »ljeh«.

Iz tega tudi nadalje razvidimo, da se je sicer nanizalo nebroj krajevnih imen na pravilni jezikovni podlagi, toda zabredla so potem v stranpot vsled popačene pisave in pogrešenih prevodov. Jezikoslovno in kulturno pravilna so torej pri nas le imena: Lešje, Lešanje, Lešče, Lešnice i. t. d.; imena kakor: Lesce, Leskovec, Lesinje itd. niso več pristna, ker se že naslanjajo na rastlinsko ime: »leska, lešje«, in nemška imena kakor: Haslach, Haslau, Haseldorf itd. so že dvojno popačena, ker so se razvila iz že v slovenščini ponesrečenega tolmačenja, kajti ravno to je zapeljalo nemškega prevoditelja še dalje na krivo pot. Da se pa vendar razlike ohranijo, so tuintam čudno nastopali; tako so n. pr. na Srednjem Štajerskem (pri Weizu) ime »Leska« za katastralno občino sicer pustili, toda vas samo so pa prevedli na »Haselbach«.

S tem smatramo kar tri navidezno sploh nesorodne skupine krajevnih imen v vodilni obliki »Lešje, Liechteneck, Haslach« na podlagi »leh, ljeh« kot stalno in prepričevalno pojasnjene in sicer brez vsakega nasilstva. Da pa smo s temi tudi na stotine nerazumljivih krajevnih imen, katera so vedno dala glede njihovega nastanka povod k sporom in prerekavanjem, spravili v red in razčistili obenem tudi naše nekdanje socijalnokulturne razmere, je pa druga vrsta dobička, katero nam nudi nepristransko čiščenje ter raziskovanje v tej znanstveni panogi.

D. Žunkovič.

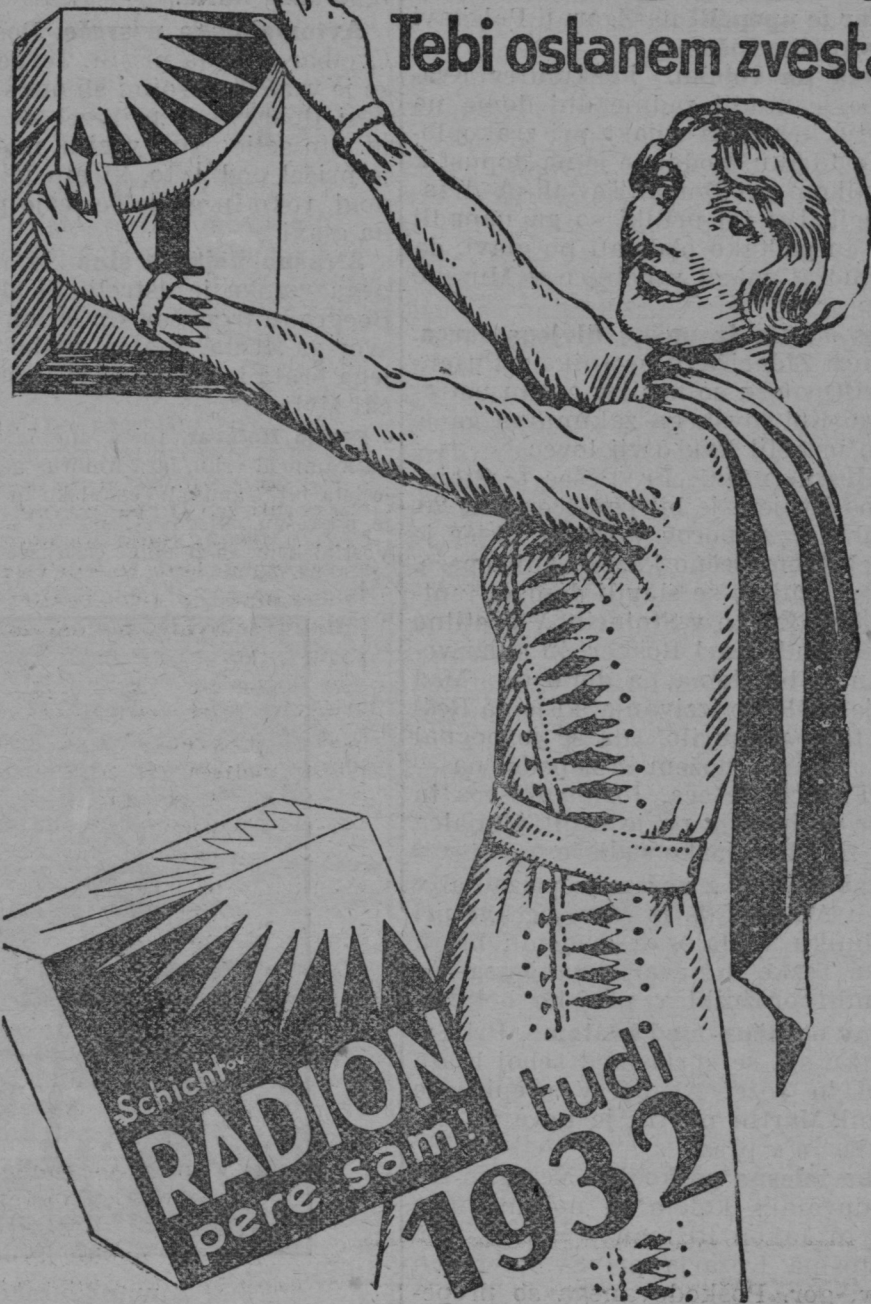
*

Smrtna kosa. Na sveti dan popoldne je legel k večnemu počitku znani upokojeni nadučitelj g. Anton Porekar, ki je bil celih 36 let nadučitelj na Humu pri Ormožu in je zadnja leta živel v pokoju v Mariboru. Obče znanemu vzgojitelju naše mladine ostani hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

RADION

Tebi ostanem zvesta

Umrl je v Sehnici ob Muri v starosti 81 let tamošnji vrli posestnik Jurij Žebot. Blagopokojni je bil oče bivšega poslanca g. Franja Žebota in prava slovenska korenina. Mnogoštevilna uležba pri pogrebu je pričala o njegovi priljubljenosti daleč naokrog. Slava njegovemu spominu, sinu Francu in ostalim sorodnikom naše sožalje!

Nevaren tat koles pobegnil iz zapore. Emerik Čuš je izmaknil zadnji čas v Mariboru več koles. Med drugim je ukradel izpred Zadrufne gospodarske banke lepo kolo mariborskemu vinskemu trgovcu Gnilšek. Ukradeni je posvaril javnost v Slovenskem Gospodarju pred nakupom kolesa. Svarilo je čital »Gospodarjev« naročnik iz Zamrbove pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in je pripeljal Gnilšek kolo, katerega je bil kupil od neznanca. Na podlagi tega dejstva je policija kmalu izsledila uzmožiča v osebi Emerika Čuša in ga izročila v jetnišnico mariborskega sodišča. Čuš je pobegnil iz zapore v trenutkih.

ko so ga gnali pred preiskovalnega sodnika. Pobeglega še niso prijeli.

Umrl je na Dobljem pri Prevaljah veleposestnik Jožef Plešivčnik. Rajni je bil obče poznan in priljubljen po Mežiški in Mislinjski dolini ter tast našega dobro znanega kulturnega delavca in pisatelja g. prof. dr. Franca Sušnika v Mariboru. Blagopokojnemu časten ter hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

Vlom. V noči od 21. na 22. decembra so navrtali vlomilci blagajno mariborske bolnice in odnesli 1400 Din

Smrt vsled počene lobanje. V marib. bolnici je preminul 46letni Anton Fras iz Slivniškega Pohorja pri Račjem. A. Fras in sin njegove priležnice J. Černe sta si bila že dalje časa sovražna. Dne 21. decembra je udaril Černe v prepiru Frasa s kolom po glavi, mu razbil lobanjo in zadeva skrajne surovosti je končala za udarjenega s smrtjo.

Ustreljen tihotapec. Med Kapunarjem in Sv. Pankracijem na Radlu ob sever-

ni meji je bil ustreljen od finančne strelaže tihotapec Jernej Lašek, ki je stanoval na Remšniku.

Nevarne opeklino. Poljski delavki A. Pukšič iz Skok se je vnela pri štedilniku obleka. Težko opečeno so prepeljali v mariborsko bolnico.

Požar je upepelil na Zgornji Polskavi stanovanjsko hišo.

Napad na vojaka. Prekmurec Kranjec se je mudil zadnje dni doma na dopustu, ker služi vojake pri zrakoplovnem oddelku. Podal se je na dopust k sorodnikom pri Domanjševcih ob državni meji. Pri tej priliki so ga napadli fantje in ga tako obdelali po glavi, da se je moral zateči v bolnico v Mursko Soboto.

Žrtev strela iz puške divjega lovca. Vincenca Zidariča, posestnika v Pušencih pri Ormožu so našli v gozdu ustreljenega. Kot lovskega zakupnika ga je gotovo ustrelil kak divji lovec.

»Kultura« noža. Fr. Pešec iz Stojncev pod Ptujem je bil izpuščen dne 20. decembra iz zaporov v Ptuju, kjer je odsedel dvomesečno kazen radi tepeža. Njegovo vrnitev so slavili domači fantje v krčmi Žuran v Stojncih. V gostilno je prišel tudi Karl Rošker, ki služi vojake in je bil doma na dopustu. Med fanti je došlo do izzivanja, ki je pa Roškerja tako razburilo, da se je pognal med tovariše z nožem in zabodel na — smrt Franca Pešeca, Josipa Pešeca in Franca Pilingerja pa je ranil. Ubijalca ima v rokah vojaško sodišče.

20 zabodljajev z nožem je prizadjal v prepiru Anton Fliš iz Nove cerkve pri Podlehniku v Halozah svojemu bratu Ignacu. Težko in nevarno ranjenega so odpremili orožniki v ptujsko bolnico.

Krvav obračun med bratoma. Pri Sv. Bolfenku sta se sprla med seboj brata Martin in Jožef Arnuš. V prepiru je potegnil Martin nož in je nevarno zabodel brata v prsa.

Težka telesna poškodba. Nevarno sta poškodovala s kolom in nožem Josip Marič in Jakob Rižman posestnika sina Josipa Kozarja pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Poškodovarega so prepeljali v bolnico v Ptuj.

V globoko jamo je padel v temi 51letni čevljarji pomočnik Alojzij Videčnik iz Spodnje Hušnjice pri Celju in se nevarno poškodoval.

Smrtna nesreča pri podiranju drevja. Podžagana in podsekana bukev je nenadoma padla in ubila 23 letnega mladenčca Lojzeta Železino iz Skreševca pri Mokronogu na Kranjskem.

Mladenka žrtev zastrupljenja. 17 letna trgovska vajenka Anica Valentinčič v Novem mestu je šla na stranišče, kjer so jo našli po daljšem iskanju mrtvo. Dekle je umrlo vsled zastrupljenja z ogljem, ker je klepar pustil v stranišču peč, ki se greje z ogljem.

Krčmarja zabodel. Podobar Alojzij Bajec je zabodel v Cerknici na Kranjskem s kuhinjskim nožem gostilničarja Andreja Zgonca. Krčmar je umrl na posledicah zabodljaja v ljubljanski bolnici.

Težka poškodba. Lužarjevemu hlapcu iz Ostroga pri Št. Jerneju na Dolenjskem so se splašili konji. Hlapec je padel z voza med kolesa, ki so ga nevarno

poškodovala po celem telesu in se je moral zateči v bolnico v Brežicah.

Smrtna žrtev eksplozije. Mesarski vajenec Jurij Kastelic je čistil pri mesarju Otorepecu v Ljubljani acetilenski aparat, ki je eksplodiral in kovinski deli so ubili fanta.

Avtomobilska nesreča. Posestnik Fr. Cvelbar z Vrha pri Št. Jerneju na Dol. se je vračal s svojim sinom s sejma. Pri vasi Dobrava je pribrzel za obema avto. Sin se je ognil vozilu, naglušeni oče je prišel pod avto, ki mu je zlomil obe nogi, roko in ga je še težje poškodoval na glavi.

Strašno dejanje sina. Iz nepojasnjenega vzroka je ustrelil 24. decembra v Beogradu trgovčev sin Milan Nerandžič svojega očeta, mater, težko ranil svojega brata in končno si je še sam končal življenje.

Franjo Hočevar, rojen dne 7. avgusta 1864 na Kamnem vrhu, fara Ambrus na Dolenjskem je leta 1917 zapustil Vestfalsko in od tega časa je pogrešan. Njegova žena, ki še stanuje na Vestfalskem, ga že dolgo časa išče brez uspeha.

Kdor ve, kjer se nahaja Franc Hočevar ali kje in kdaj je umrl, naj to naznani na naslov: Viktor Tensundern, Hövel bei Hamm, Westfalen Nemčija.

Naš dom — priloga »Slovenskemu Gospodarju« Danes prejmejo vsi naročniki »Slovenskega Gospodarja« novo brezplačno prilogo: »Naš dom«. Ta mladinski list izhaja sicer posebej, vendar smo želeli, da ga imajo vsi naročniki »Slovensk. Gospodarja«. S tem smo gotovo vsem ustregli, posebno pa tistim, ki imajo v družini fante in dekleta. Fantje in dekleta so že dosedaj radi čitali »Slovenski Gospodar«. Odslej bodo še gotovo bolj veseli našega lista, saj jim bo brezplačno nudil to, kar so si dosedaj morali posebej plačevati! Fantje in dekleta, s čim boste sedaj pokazali svojo hvaležnost »Slovenskemu Gospodarju«? Gotovo na ta način, da boste poagitali za »Slovenski Gospodar« in s tem tudi za svojo glasilo in svoje ideje! Res je »Naš dom« moral zaradi težkih gospodarskih razmer vzeti nase skrom-

Z mandžurskega bojišča. Prevoz japonskih čet.

Vodja indijskih nacjonalistov Ghandi se je mudil na povratku iz Londona v Indijo v Rimu. Slika nam kaže Ghandi ja med fašistično mladino.

nejšo obliko, toda zato bo še bolj uspešen glasnik našega mladinskega pokreta. Kadar bodo boljši časi, bomo zopet drugače naredili, za sedaj pa je tako najbolje! »Slovenski Gospodar« je s tem res za vso družino! Za gospodarja in gospodinjjo, za mladino in deco! »Slovenski Gospodar« z »Našim domom« v vsak naš dom!

Zdravnik dr. Rudolf Lovrec je otvoril v Mariboru, Strossmajerjeva ulica 8/I svojo prakso. Ordinira od 10. do 12. in od 2. do 4. ure. Ob istem času sprejema tudi kot banovinski zdravnik za združeno zdravstveno občino Maribor okolica levi breg.

Obrtniki, ali poznate obrtni zakon? Vsak obrtnik mora vedeti, kake pravice in kake dolžnosti ima glede svojega obrta. Sedaj je izšel novi obrtni zakon. Dobite ga v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru po Din 20.— in poština. Naročite ga, ker je zaloga majhna!

Če imaš vsaj malo več denarja, da si lahko kupiš več knjig, tedaj ti priporočamo roman v treh knjigah: Winnetou. Tega boš bral kar naprej, tako je zanimiv! Vse tri knjige obsegajo 12 zvezkov po Din 13.—. Vezana knjiga stane vsaka po Din 65.—, celo platno Din 70.— in z barvano sliko na prednji strani po Din 75.—. Knjižnice in čitalnice ne bodo imele za to zimo lepše knjige kakor je Winnetou. Naj poizkusijo, bodo videle, kako jo bodo ljudje radi brali! Zato naj vsa društva, ki še niso te knjige naročila, brž pišejo po njo, sedaj je že na razpolago. Člani društev zahtevajte v svojih knjižnicah roman Winnetou! Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Velika izbira za ženine in neveste: sukno, svila, platno itd. v Tekstilnem bazarju, Maribor.

Kmetiskim gospodarjem in gospodinjam toplo priporočamo koledar, ki je izšel res za nje. Za gospodarje je Kmetiski koledar, za gospodinjje pa Gospodinjski koledar. Vsak stane s poštino vred samo 10 Din. Najceneje je za vas, da pošljete znamke v pismu naprej z naročilom Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lišajec in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje uporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubičica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

*

Dve najnovejši iznajdbi.

Podmornica na kolesih.

Znameniti ameriški graditelj podmornic Simon Lake je zopet presenetil javnost z novo iznajdbo: podmornico na kolesih. Nova podmornica bo tako močno zgrajena, da se bo lahko upala v največje globine. Razlikovala se bode od dosedanjih podmornic. Izumitelj S. Lake je popolnoma opustil navado, da bi podmornico povečal ter razširil. Po njegovi trditvi nima nikakega smisla, da bi se zgradile vedno večje podmornice, ker je možnost naglega premikanja pod vodo s povečanjem čolna prav znatno pristržena. Lake povdarja, da imajo bodočnost le čisto majhni čolni, v katerih bo imelo prostora kvečjemu pet mož, stroji bodo avtomatični in se bo čoln lahko z največjo brzino kretal na vse strani. V teh »podvodnih bolhah« vidi Lake najbolj nevarno orožje bodočih pomorskih bitk.

Novi Lakejev čoln je zgrajen po zgoraj opisanem načinu in je nekak plavaljoči tank. Ako je dosegel čoln morskodno, se lahko pomika naprej s pomočjo verig, kakor tank na suhem. Doline in hribovi na dnu morja niso zanj nobena ovira. Živali na morskem dnu se bodo čudile tej iznajdbi. Nova podmornica je dolga 7 m in 3 m široka. Ni pa ta iznajdba važna samo v vojaškem oziru, ampak bode služila tudi v znanstvene svrhe za raziskovanje morskih globin.

Letalo za najvišje višine.

Amerikanec Daynes iz mesta Buffalo je zgradil letalo za najvišje višine. Prostor za pilota in potnike je skrbno obdan od oklepov. Znotrajnost je bogato opremljena in je prostora za 6 potnikov. Aeroplan bo frčal v povprečni višini 14.000 m in z brzino 750 km na uro. Preletel bo razdaljo Newyork — San Francisco, za katero rabijo navadna letala 11 ur, v 4 urah. Iznajdba je trokrilnik, kojega peruti se dajo predstaviti. Aeroplan bo nekaka dvoživka. Lahko se bo dvignil v zrak s suhega in iznad vode, istotako bode lahko pristal na oba načina. Gonila ga bosta dva motorja. Potrebni kisik bo motor avtomatično dovajal.

Kakor kažete ti dve najnovejši iznajdbi, še ni dosegla prometna tehnika svojega vrhunca.

*

Kokošerejcem v vednost. Kraljevska banska uprava v Ljubljani bode oddajala od 3. marca 1923 po znižani ceni (1 Din komad) za nasad jajca selekcionirane štajerske kokoši. Kdor se za rejo te kokoši zanima, naj čimprej naroči jajca pri svoji domači kmetijski organizaciji, ali kjer takih organizacij ni, pa pri svojem občinskem uradu. Ravno tako sprejema prijave do 4. januarja 1932 Zadruga za rejo perutnine v Mariboru. V to svrhu se naj stranke zglase v trgovini gospoda Dadiue Alojzija v Mariboru, Aleksandrova cesta 1. Obenem z naročilom je takoj vnaprej plačati za jajca pripadajoči znesek ter podpisati tozadevno obveznico, ki je tamkaj razpoložena.

*

Kuluk obvezen le za davkoplačevalce.

(Piše kmečki fant.)

V smislu zakona o ročnem delu (kuluku) je županstvo neke občine v celjskem okrožju klicalo na kuluk tudi kmečke sinove nedavkoplačevalce. K vsakemu zakonu izide tudi pravilnik, kako je tolmačiti zakon. Tako je tudi izšlo par okrožnic k temu zakonu. Ena izmed teh okrožnic ima tudi tabelo, kako se naj postopa po tem zakonu ter določa, da se kot podlaga za tri dni dela računi državni davek od 1 Dir do

200 Din. Torej ta okrožnica dovolj jasno določa kot osnovo državni davek najmanj 1 Din. Potemtakem je kuluk obvezen le za davkoplačevalce. To okrožnico je prejelo, mislim, večina županstev. Dotično županstvo pa se izgovarja, da takšne okrožnice ni prejelo.

Županstvo je nam kmečkim sinovom nedavkoplačevalcem predpisalo vsakemu po tri kuluke, in to na takšni cesti, po kateri se malokateri enkrat na leto s kolesom pelje, za pešhojo pa je sploh ne potrebujejo. No, kuluk je bil, mislim, radi volitev preložen, potem nas je županstvo ponovno klicalo na kuluk, dočim so sosedne občine kmečke fante nedavkoplačevalce v smislu dotične okrožnice izpustile od kuluka.

Celo zadevo sem natančno opisal in poslal uredništvu »Slovenca« s prošnjo, da ono odgovori v tej zadevi v oddelku pravnih nasvetov. In pravni referent mi je odgovoril v »Slovencu« v nedeljo dne 6. decembra in sicer sledeče: »Če županstvo tako postopa, ne dela prav, ker je kuluk obvezen samo za davkoplačevalce. Povejte tako županstvu. Če županstvo ne odneha, se pa pritožite na okrajno načelstvo (glavarstvo).«

Iz tovariške ljubezni do vas fantov sem napisal gornje vrstice, da se bode vedeli ravnati, ako bi še katero županstvo tako postopalo.

*

Lecet.

Odelaj v skledi gostotekoče testo iz sledečega: obilno tri četrt litra moke (ržene ali pšenične) štiri zvrhane žlice sladkorja, šest žlic medu, eno jajce, eno osminko do četrt litra mleka, zličko zmletega cimeta, pol žličke zmletega gvirca, pol nastrganega oreška. drobno zrezano lupino od pol limone in eden pecilni prašek (Pekin dobiš v špecerij-ski trgovini). Pekin stresi v suho moko in presej skupaj skozi sito.

Gostotekoče testo vlij v omaščeno in z moko potreseno pekvo tako, da sega do dve tretjini visoko. Speci v precej vroči pečici. Popolnoma shlajeni lecet zreži drugi dan na dva prsta široke in pol pedi dolge rezme.

Medeni keksi.

Vgneti srednje trdo testo iz: pol litra ržene moke, treh žlic sladkorja, dveh žlic medu, dveh jajc, pol pecilnega praška, po okusu malo cimeta in zmlelih nageljevih žbic. Testo razvaljaj na deski za nožev hrbet na debelo, izreži z modelčkom za krofe, kozarcem ali z modelčki za kekse razne oblike, položi na omaščeno in z moko potreseno pločevino, pomaži z raztepenim jajcem ter speci v vroči pečici.

Vinska omaka

(h kuhani govedini).

Napravi srednje rujavo prežganje iz ene žlice masti in dveh žlic moke, pri-

lij lahkega vina ali dobrega jabolčnika ter če je vino premočno nekaj vode. Soli in sladkaj po okusu. Čim več vina — tem več je treba sladkorja. Dodaj malo cimeta in če imaš tudi košček prav tanko odrezane limonove lupine. Pusti počasi kuhati četrto ure.

Sekani mesni hlebčki.

Seseklaj ali zmelji v stroju prav drobno na dva dela mastne svinjetine (trebušnino) in en del borove govedine. Dodaj nekoliko na masti zarumenele fino sekane čebule in zelenega peteršilja, ščep fino zrezane limonove lupine, sol, poper, malo majarončkovih plev, na vodi namočen in nato iztisnjen beli kruh ali žemlje in jajce. Na 1 kg mesa vzemi eno malo žemljo ali toliko kruha in eno jajce. Vse skupaj dobro premesi kakor za klobase. Oblikuj male, za dlan velike in dva prsta debele hlebčke, povaljaj jih v moki, položi v pekvo na vročo mast ter speci obojestransko, da dobijo lepo rujavkasto skorjico. Nato potresi ob strani v mast malo moke, pusti da zarumeni, prilij par žlic vode, malo pokuhaj, obrni hlebčke, prilij če treba še vode, pokrij in pari še nekaj časa ob strani štedilnika. Hlebčke naloži na krožnik, prelij z omako, obloži s parjenim rižem ali polovičnim pečenim krompirjem ter postavi na mizo s solato (k rižu) ali kislim zemljem ali repo (k krompirju).

Banovinska kmetijsko-gospodinjstva šola v Sv. Juriju ob južni žel. opozarja vse, ki se zanimajo za vstop v prvi sedemmesečni tečaj na tozadevni razpis kr. banske uprave, po katerem veljajo za sprejem isti pogoji kot za vse kmetijske šole: Tako ni predpisano zdravniško izpričevalo, ker preišče zavodni zdravnik sprejete ob vstopu. Tudi dovoljuje kr. banska uprava revnejšim gojenkam četrtinski, polovični do tričetrtinski popust mesečne vzdrževalnine, katera znaša sedaj na vseh banovinskih šolah po 400 Din mesečno. Zato naj priložijo one, ki prosijo za znižanje oskrbovalnine, ubožno spričevalo v navedbo gospodarskega stanja, višine davkov in obsega posestva starišev. Lastnoročno spisano prošnjo je treba vposlati na vodstvo šole takoj ter priložiti domovnico, krsni list, zadnje šolsko izpričevalo in npravstveno izpričevalo, obvezo starišev, da krijejo stroške ter premoženjski izkaz, izstavljen od občine. Šola se otvori dne 18. januarja. Prosilke se takoj po rešitvi prošnje obveste glede sprejema ter glede potrebščin, katere si prineso s seboj. Ker je internat preskrbljen z vsem potrebnim, mora imeti vsaka le potrebno obleko, obuvalo, telesno perilo, zimsko odejo in par rjuh, dočim si bodo ostale potrebščine, predpasnike in drugo lahko oskrbele, oziroma napravile gojenke same v internatu. — Vodstvo.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na trg v Maribor so pripeljali špeharji 24. decembra 95 komadov zadržanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 8—12, špeh po 10—14. Kmetje so pripeljali 50 vreč krompirja po 1—1.50, 31 vreč čebule po 5—6 (mesen 10—16), 22 vreč zelja po 2—3 (1 kg 0.75), 1 voz sena po 90, 1 otave po 70, voz ovsene slame po 65. Ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.0, ajdovo pšeno

Zopet dva izplačila po Din 1000.—!

Tik pred prazniki smo še izplačali zavarovalnino po Din 1000.— sledečima:

Jožef Beričnik, Graška gora, pošta Sv. Miklavž pri Slovenjgradcu in Jožef Nedeljko, Selce 44, pošta Sv. Rupert v Slov. gor.

Ob tej priliki razložimo tudi točko pravilnika glede previsokega zavarovanja:

Zgodilo se je, da je imel posestnik hišo zavarovano toliko preko vrednosti, da ni dobil celotne zavarovalnine izplačane, ker je imel previsoko zavarovano. Zato v takem slučaju ne dobi izplačila zavarovalnine Slov. Gospodarja. Kdor pa ima pametno, primerno in pošteno zavarovano, dobi od zavarovalnice in od nas vse izplačano.

»Slov. Gospodar.«

4.50—5, fižol 2—2.50, celi orehi 5—6, luščeni 20—24, Kokoš 25—35, piščanci 25—65, raca 20 do 30, gos 60—85, puran 50—110. Domači zajec 10—30, divji 20—35. Hren 12—14, kisló zelje 4, repa 2, radič 12, hruške 3—5, jabolka 2—5. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 24 do 32. Med 15—20, suhe slive 8—12 Din.

Mariborski sejem dne 22. decembra 1931. Pripeljanih je bilo 8 konj, 6 bikov, 88 volov, 229 krav in 7 telet, skupaj 338 komadov. Cene živemu mesu so bile sledeče: debeli voli 1 kg 3 do 3.75 Din, poldebili voli 2.50 do 2.75 Din, plemenski voli 2 do 4 Din, biki za klanje 2.50 do 3.25 Din, klavne krave debele 2.50 do 3.50 Din, plemenske krave 2 do 2.50 Din, krave klobasarice 1 do 1.25 Din, molzne krave 3 do 3.50 Din, mlada živna 2.50 do 3 Din, teleta 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 149 glav, od teh za izvoz v Italijo 30 komadov. — Mesne cene v Mariboru: volovsko meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 7 do 8 Din, meso bikov, krav in telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 10 do 14 Din, II. vrste 6 do 8 Din, sveže svinjsko meso 8 do 15 Din.

★

Potopljen zaklad.

V najnovšem času pripravljajo ekspedicijo, ki bo poiskala potopljeni zaklad malteških vitezov. Leta 1798 je potopil angleški admiral Nelson v takozvani Nil-bitki Napoleonovo glavno ladjo »L'Orient« v zalivu Abukir. Ladja je hranila poleg zlata v vrednosti 4 milijonov še tudi cerkvene zaklade in razne umetnine. Ko so zasedli Francozi Malta-otočje, so izropali tudi cerkev malteških vitezov v Valetti in so naložili zaklade na že zgoraj omenjeno bojno ladjo.

Sedaj se pripravlja od angleške strani ekspedicija, da poišče potopljeno Napoleonovo ladjo. Angleži se že pogajajo z egipčansko vlado, da jim da dovoljenje za dvig ladje. Župnik Spencer A. Woollard je podedoval od enega od prednikov, ki se je bil udeležil pod Nelsonom Nil-bitke, načrt lege potopljene

ladje in seznam zakladov. Skupno s svojim nečakom, Claudejem L. Woollard, ki je bil kapitan angleške vojne mornarice, bi se lotil na lastne stroške dviganja ladje. Vlada v Egiptu je naklonjena načrtu, nerazporazumljenje je še edino le glede udeležbe Egipta na najdbi. Župnik Woollard je obljubil, da bo vrnil cerkvi na Malti ugrabljene dragocenosti in umetnine.

★

Vsem svojim cenjenim odjemalcem, dalje vsem, ki hočejo to postati, kakor vsem, kateri si kot odjemalce želim,

voščim prav srečno novo leto.

Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 10. 16

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na praznik Brezmadežne nam je Kat. prosvetno društvo s sodelovanjem dekliške Marijine družbe in šolske mladine priredilo lepo misijonsko slavnost. Dve mični uprizoritvi »Klic božja« ter »Umiranje zamorca« sta nam ganljivo pokazali nekaj misijonskih poljan in požrtvalnost onih, ki slede misijonskemu klicu. Bili so veseli, pa tudi resni, ganljivi prizori, za katere smo prirediteljem hvaležni.

Katoliško prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi na Kraljevo, dne 6. januarja 1932 po večernicah v dvorani »Narodnega doma« (gostilna Matjašič) pri Sv. Lenartu v Slov. gor. šaloigro v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož« ter prosto zabavo z godbo.

Sv. Trojica v Slov. gor. Naše Katoliško izobraževalno društvo priredi dne 1. januarja 1932 v samostanski dvorani po večernicah gledališko predstavo »Mlinar in njegova hči.« K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Anton v Slov. gor. Prosvetno društvo priredi na Novega leta dan igro: »Mala peyka«.

Velika Nedelja. Prosv. društvo je proslavilo šestdesetletnico pisatelja Finžgarja z uprizoritvijo njegove lepe kmečke igre »Veriga« s petjem, deklamac. in slavnostnim govorom g. učitelja Kotnika. Prireditvev je nudila obilo zabave in pouka.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 27. decembra se je vršila ob 7. uri zvečer v Društven. domu krasna nova igra: »Mlinarjev Janez« v 6 dejanjih. To novo delo je izredno posrečena drammatizacija istoimenske slovenskemu narodu tako priljubljene povesti iz junaške dobe plemenitih Teharčanov. Polna je prizorov, ki morajo izvabiti vsakemu solze iz oči, vsa prepletana z lepimi narodnimi pesmimi. Tudi avtor igre gospod Vinko Pivec, kaplan v Cirkovcih se je udeležil predstave. To je tretja uprizoritev te igre na odru. Kdor jo je videl, jo bo hotel pogledati še v drugič, zato se bo ponovila na Novega leta dan, 1. januarja 1932, ob isti uri v Društvenm domu.

Vsem zadrugam!

Te dni bomo poslali vsem zadrugam zavoj koledarjev. Blagovolijo naj jih sprejeti, če tudi jih niso naročili. V posebnem dopisu jim itak vse razložimo! Toliko v vednost naprej, da ne bo kdo pošiljke brez potrebe zavrnil! Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Nove knjige.

Knjižnicam in ljubiteljem knjig. Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« ima na razpolago seznam knjig, ki so danes redkost in jih je dobiti po ceni. Interesantom je seznam na razpolago v uredništvu.

»**Šumi, šumi, Drava...**« — črtice iz zgodovine Maribora, mariborske okolice in Pohorja. Ta snopič je svojčas izšel kot 13. zvezek Cirilove knjižnice, pa je bil kmalu razprodan. Sedanja snopič ima nekaj novih črtic s Pohorja. Knjiga stane samo 5 Din (s poštnino 6 Din). Pri naročilu pošljite znamke! Naroča se pri Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

Janez Jalen: Bratje: Drama v štirih dejanjih. Cena: broširan izvod (za učenje vlog) 20 Din, v platno vezan 28 Din. — Za »Domom« in »Sretno« je napisal Jalen dramo »Bratje«. Problem, ki ga tu rešuje, je spet problem Trate: rešimo dom, rešimo grudo. — Narodno gledališče v Ljubljani jo pripravlja za vprizoritev. Prepričani smo, da pojde tudi preko vseh ljudskih odrov po Sloveniji.

— — —
Ali že imate lepi nabožni družinski list

„Glasnik presv. Srca Jezusovega“

ki je glasilo češčenja Srca Jezusovega, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva molitve, Apostolstva mož in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Bengaliji. Daje dragocena navodila za duhovno življenje. V vsaki številki prinaša mnogo dragocenih slik. Januarski številki je priložen priročen stenski koledar v dveh barvah ter umetniška slika sv. očeta, ki bi krasila vsako katoliško hišo!

Naročila sprejema: Uprava »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (7 lir, 3 šilinge, pol dolarja).

Nabiralci in nabiralke novih naročnikov dobe lepe nagrade.

Skrbite, da pride »Glasnik« letos v vsako hišo!

★

Prestolica kitajskih cesarjev.

Jehol, komaj 28 km od glavnega mesta Kitajske Pekinga, je bil v 18. stoletju poletna prestolica kitajskih ce-

sarjev iz Mandšu rodbine. Danes je ta nekdanja divota z gradovi, paviljoni, vrtovi ter templji propadla in je izropana. Vse dragocenosti so raznešene. Uničenju še kljubujejo stavbe in kipi. Akoravno je Jehol zapuščen ter zemarjen, še pričajo ostanki vedno o sijaju, s katerim so se obdajali nebeški sinovi — kitajski cesarji — pred 200 leti.

Jehol je bilo v 18. stoletju eno od dveh glavnih mest na Kitajskem, iz katerih se je krmarila usoda ogromnega kitajskega cesarstva. Jehol je pozidal cesar Kuang Si nalašč izven znane kitajskega zidu, da bi pokazal mongolskim knezom pri avdijencah, na lovih in pri vojaških paradah svojo moč, mogočnost in bogastvo. Tukaj je bilo dvorno življenje najbogatejših vladarjev na svetu na vrhuncu.

Leta 1793 je bil sprejet angleški poslanik v Jeholu prvič od kitajskega cesarja. Nebeški sin je smatral dragocene darove, katere mu je izročil poslanik v imenu angleškega kralja, kot potrebno dajatev in je povdaril, da je Anglija podložnica Kitajske. Angleški poslanik je mislil, da bo pridobil z boga-

tim obdarovanjem cesarja za to, da bo sklenil z Angleži razne trgovske pogodbe, a se je presneto urezal. Cesarjev odgovor poslaniku je končal z besedami: »Ne boš mogel trditi, da nisi bil pravočasno posvarjen s prestola zmaja. Vrni se k angleškemu vladarju in mu povej, da so zadele vse njegove prošnje na naš neodjelniv odpor.« Pol stoletja za tem so prejeli Kitajci odgovor iz topov angleških bojnih ladij.

V dobi vladanja zadnjih kitajskih cesarjev je bila znana po Aziji turkestanška krasotica. Glas o njeni izredni lepoti je prodril na Kitajsko in do ušes cesarja. Nebeški sin je oborožil celo armado, da bi mu privedla turkestanško princezino. Kitajske čete so zavzele prestolico Turkestana, ubili so soproga princezinje in njo pa odvedli v Jehol. Ujetnica se je čutila tako ponižano, da jej je bila ljubša smrt nego kitajski prestol. Do zadnje ure ni privoščila kitajskemu cesarju niti enega pogleda. Umrla je z besedami: »Moje sovraštvo in zaničevanje sta večja nego tvoja mogočnost!«

★

Šale.

Malejeva. V tem novem klobuku imate zelo kratak obraz. — Malejeva: »Čudno. Moj mož pa je imel zelo dol obraz, ko je klobuk plačeval.«

Oče je prišel domov in Stanko ga je takoj pričel obdelovati z vprašanji. Dejal je: »Žena je moževa boljša polovica, kaj ne?« »Tako novadno pravijo,« je odvrnil oče. — »Kako pa tedaj, če se mož dvakrat oženi, ali potem nič ne ostane od njega?«

A: »Zakaj pa je Betka tako jezna? Saj so časopisi na široko poročali o njeni poroki?« **B:** »Ravno zato. V časopisih je namreč stalo tiskano: Gospdč. Bet-

Januš Golec:

Trojno gorjé.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

Uvod.

Za boljše umevanje naše povesti je potrebno, da označimo kratke vzroke kmečkega upora, ki je končal tako žalostno ter porazno leta 1573.

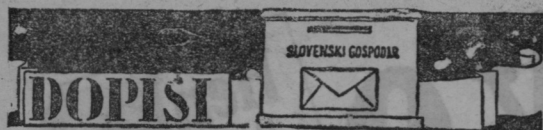
Zgodovina beleži, da so se dvignili ter zahtevali spodnještajerski kmetje leta 1515 v očigled samolastnemu stiskanju od strani graščakov svojo staro pravdo. 80.000 (?) upornih podložnikov, med njimi mnogo iz območja tedanje velike župnije Pilštajn, se je zbralo omenjenega leta pri Brežicah. Upor je segal od Sotle do Lipnice. Zatrta sta ga z ognjem ter mečem pri Brežicah Žiga Dietrichstein in Jurij Herberstein. Že v tem prvem večjem uporu so bile glavna upora revolucionarnega gibanja kmečke zveze (Bauernbund). Od baš imenovane nemške besede izhajajo tudi v slovenščini običajni izrazi punt — upor in puntati se — upirati se.

1

Kot kazen za prvi punt so morali brežiški podložniki graditi novo cesto iz Brežic na Zdole, ki je dobila ime: puntarska cesta.

Prihodnji veliki kmečki upor na Spodjem Štajerskem se je doigral leta 1573. O vzrokih tega upora beleži Gruden v »Zgodovini slovenskega naroda« sledeče: »Kakor vse prejšnje in poznejše revolucionarne poskuse naših kmetov, so zakrivali tudi veliko kmetsko gibanje v začetku sedemdesetih let 16. stoletja velika bremena, naklade, davki, ki so se nakladali kmetom proti postavi, in samovoljno nečloveško ravnanje od strani gospode, ki je vsaki pravici bilo v obraz. — Zemljiški gospodje so takrat prav kruto izžemali podložne kmete, množili tlako, naklade, mitnino in uvoznino. In kar niso storili posestniki sami hudega kmetom, to so jim prizadjali grajski upravitelji (»flegarji« — Pflieger) in valpeti, ki se nam kažejo kot najhujši nasprotniki kmetov, ki jih je kmet s svojim sovraštvom še bolj zasledoval, kakor gospodo samo. Upori začetkom 16. stoletja, dasiravno niso imeli uspeha, so vendar močno dvignili stanovsko zavest med kmet-

Maribor. V nedeljo dne 20. decembra je v Mariboru v mestni oskrbnišnici mirno v Gospodu zaspala gospodična Marija Modrinjak, rodom Središčanka. Bila je nečakinja bivšega ptujškega prošta č. g. Modrinjaka, kateremu je gospodinjala od svoje mladosti do njegove smrti. Pozneje je bila nad 10 let gospodinja mariborske dijaške kuhinje prava mati dijakov, ki se je še s hvaležnostjo spominjajo. Pokojnica je bila izredno lepega značaja, nesebična, miroljubna in globokoverna. Bog ji je spolnil največjo željo, da je lansko leto videla bratovega edinega sina kot novomašnika pred oltarjem domače župnije. Zadnje delo njenih pridnih rok je lepa vezena za mašni plašč, ki bo prihodnje dni na razstavi družbe vednega češčenja (na Janževo) v Mariboru. Bilo je to poslednje veselje blage častilke presv. Rešnjega Telesa, da je zadnja tri leta izdelovala lepa ročna dela v prid revnim cerkvam; in kako lepo je bilo to ročno delo v kljub starosti pobožne umetnice. Manjkalo ji je le 25 dni, da ni dočakala 84. leto. Lahko so Središčani ponosni na svojo rajkinjo.

Št. Peter pri Mariboru. Duhovne vaje za moše in fante se vrše zadnja dva dni tekočega leta. Sklep pa je na Novega leta dan zjutraj. — V nedeljo dne 3. januarja prihodnjega leta pa se vrši popoldne po večernicah v samostanski šoli zanimivo predavanje, na katero se že danes prav posebno opozarja in vabijo naše žene in dekleta, pa tudi vsi drugi so vabljeni. — Te dni še moramo iznesti agitacijo za naše časopisje, tako da ne bo hiše pri Št. Petru, ki ne bi imela naročenega krščanskega časopisa. Zlasti »Slovenski Gospodar« mora v vsako hišo. Knjižnica Prosvetnega društva »Skala« je bila ob bož. praznikih vse tri dni odprta po pozni službi božji. Poslužujte se je, nudi vam dovolj vsestranskega berila. Šentpeterski dopisnik Slovenskega Gospodarja želi vsem Šentpeterčanom prav srečno Novo leto!

Št. Peter pri Mariboru. Občinski proračun za leto 1932 je razporejen na vpoglad v občinski pisarni. Izkazuje 118.744 Din izdatkov. Med izdatki sta najvišji postavki za šolstvo in ubo-

no skrbstvo. Ker dohodki zdaleka ne dosežejo izdatkov, se namerava občinsk. odboru predlagati, da določi naslednje doklade: na neposredne davke 100%, na vino 80 Din od hl, na pivo 60%, na vinski most pa 25 Din. — Ustmeno sta javila županstvu, da odlagata odborniško mesto občinska odbornika Majdič Možef in Klojčnik Matija, pismeno pa Bračko Friderik.

Sv. Peter pri Mariboru. Katoliška društva šentpeterska so priredila na biljo pred Božičem božičnico z obdarovanjem revnih šolskih otrok. Okrog 30 šolskih otrok je bilo obdarovanih z obleko in obuvalom ter drugimi dobrotami. Prireditelji so vsem dobrim šentpeterčanom, ki so za božičnico kaj darovali, prav lepo zahvaljujejo, tistim pa, ki so nabiralec lepo odpravili z raznimi izgovori, pa se priporočamo za prihodnje leto. — Na Novega leta dan po večernicah se vrši v samostanski šoli redni mesečni sestanek fantovskega krožka. Fantje pridite, nobeden naj ne manjka. Govoril bo g. prof. Peter Kovačič. — Gospodarska kriza se vedno bolj čuti. Denarja primanjkuje. Pridelki nimajo nobene cene in ne morejo se prodati. S skrbjo, kaj bo, gleda kmet v bodočnost.

Št. Ilj v Slov. gor. Zahvala. Vsem, ki so prisostvovali zadnji zemeljski poti dobrega namočeta, gospoda Antona Rozman, organista v Št. Ilju, ki je 12. decembra tega leta v 76 letu starosti dokončal svojo trnjevo pot, najsrčnejšo zahvalo. Iskrena hvala predvsem preč. čast. kanoniku gospodu Čižeku iz Jarenine za vodstvo pogreba, domačemu gospodu župniku E. V. za tolažilne besede ob odprtem grobu, kakor tudi gospodu katehetu Antonu Ravšl za častno spremstvo. — Nadalje vsem našim pridnim pevcem moškega in mešanega zbora za požrtvovalno in vstrajno sodelovanje v 28 letnem službovanju rajnkega ter za pretresljive žalostinke pred hišo in na pokopališču. Darovalcem cvetja, vencev ter vsem, ki so prišli od blizu in daleč kropit in spremit rajnkega očeta stotero Bog plačaj.

Kotlje v Mežiški dolini. V nedeljo dne 13. decembra ob 10. uri zvečer, ko so ljudje ravno zaspali, je izbruhnil ogenj pr Vinkotu Gostenčniku, po domače Renarju v Podgori. Začelo je goreti na skednju in je bilo v trenutku v ognju vse gospodarsko poslopje. Zgorela je

vsa krma, nekaj žita, vsi gospodarski stroji in razno gospodarsko orodje. Le s težavo se je posrečilo rešiti živino in blizu stoječo hišo. Kako je ogenj nastal, ni znano. Isto poslopje je pogorelo že pred petimi leti in so takrat ogenj zaneli otroci. Škoda znaša okoli 50.000 Din. Dasi je škoda večinoma krita z zavarovalnino, vendar pomeni nesreča za posestnika sedaj v začetku zime in ob sedanji gospodarski krizi hud udarec.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Tolikokrat slišimo, da veliko izšolanih učiteljskih moči čaka na službe; pri nas pa že drugo leto primanjkuje ena učiteljska moč. Pred nekaj leti so nam oblasti kar same štirirazr. povzdignile v petrazrednico. Ker pa ne pošljejo pete učiteljske moči, imata dva razreda menjaje pouk vsak drugi dan. Tako se seveda otroci manj nauče, nego bi se v štirirazrednici, ki bi jo vsi redno obiskovali. — Tudi nismo v vasi Sv. Lovrenc — neverni »purgarji« ne oni, ki skozi hodijo — preveč zadovoljni s tem, kako je letos higijenski zavod dal izpeljati ob veliki cesti odprte kanale. Saj smo se jih veselili, toda po našem mnenju je delo, ki je stalo dosti denarja, slabo izvršeno: saj v sredi vasi zaostaja gnojnica, ki se je poprej vsaj v zemlji kmalu izgubila, sedaj v cementiranem jarku pa se ne more, dokler je poletno solnce ne popije. Torej je še ugodnejše za muhe. Tu je treba vsekakor še nekaj narediti. — Smrt je zaporedoma pobrala dva soseda: 61 letnega Šimeta Brencla, bivšega gostilničarja, in 75 letno Lucijo Ojsteršek, po domače Denkičevo, slednjo po dolgi bolezni. Da bi se sešla tudi v božjem blaženstvu oba!

Sv. Anton v Slov. gor. Huda gospodarska kriza bo skoraj na višku. Čez polovico še neplačanih davkov, pogosti obiski rubeža, a nikjer za dobiti božjega solda. Zraven tega pa še razne nesreče. Samo v tekočem letu smo imeli pet požarov, med temi naravnost požarno katastrofo, ko je pogorelo kar naenkrat 7 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Ali so bili zavarovani? Razven enega vsi malenkostno. Tudi ni bil menda nobeden celoletni naročnik »Slovenskega gospodarja«, da bi dobil 1000 D. Vaše podpore. Kaj pa druga novega? V Cogeticih je razrešen dosedanji župan g. Ljudevit Poljanec svojih poslov. Pri cerkvi imamo no-

skim ljudstvom, iskra nezadovoljnosti je tlela naprej, vedni boji s Turkom so nudili kmetom dovolj priložnosti, da so se urili v orožju in si podžigali pogum; treba je bilo le še povoda, da se je bojna sila zatiranega ljudstva obrnila proti lastnim domačim tlačiteljem. Prvi nagib je došel to pot iz bližnje Slovonije.«

Že na spomlad leta 1572 so organizirali kmetje iz Podsuseda, Stubice, Brdovca, Stupnika in Cesar grada v hrvaškem Zagorju kmečko zvezo, katere cilj je bil: oboroženi nastop proti neusmiljenemu stiskanju od strani zemljiške gospode. Prvotna hrvaška uporna gibanja so bila usmerjena proti Francu Tahu, poveljniku konjice v Kaniži, ki je bil solastnik Sused-grada ter Stubice in pri Slov. Bistrici je posedal graščino Stattenberg. Predno so se uprli kmetje Tahuvemu brezmejnemu nasilju z oboroženo silo, so poslali kmečko odposlanstvo na Dunaj k cesarju Maksimiljanu, kjer so iznesli pritožbe proti Francu Tahu in prosili odpomoči. Ker so bili odpuščeni odposlanci s cesarskega dvora s splošno tolažbo, kateri ni nikdar sledila resnična odpomoč, so ob-

upali v kmečko zvezo organizirani kmetje, zagrabili so za orožje ter se lotili izsiljenja stare pravde.

Iskra, ki je užgala punt leta 1573, je bilo ravanje Franca Taha na Susedgradu in Stattenbergu. Seveda ni šlo le za kratko razburjenje vsled odpora podložnikov, ali za izjemno stanje, ki ga je hotel upeljati na svojih posestvih Tahi, da pokori neposlušne kmete, temveč njegova vlada pomenja silno izžemanje podložnega ljudstva in tiranstva, ki mu iščemu zaman primere. — Uporni kmetje so pozneje po iztrebljenju kmečke revolucije pred sodbo v Gradcu, Zagrebu ter na Dunaju odkrili strašno sliko Tahovih zločinov. Morda so izpovedi tu in tam kaj pretirane, a kar se je dognalo uradno, je grozno dovolj, da moremo razumeti obupni odpor podložnih kmetov, ki so mu bili izročeni na milost in nemilost.

* * *

* Viri: »Zgodovina slovenskega naroda« (Dr. Jos. Gruden), »Dekanija Kozje« (Orožen).

ko je poročil znani zbiralec starin!«

Sila kola lomi. »Vem, tvoja nevesta je bogata. Toda pomisli, ako jo vzameš, se boš moral odvaditi kaditi in piti.« »Res je. Ampak, če je pa ne vzamem, se bom moral pa tudi jesti odvaditi.«

Smola. Poročnik Rogan je prejel z isto pošto dve pismi. Eno je bilo od tovariša poročnika Staniča, ki ga je vabil na tarok, drugo pa od polkovnika, ki ga je povabil na večerjo. Mladi poročnik je že dolgo iskal prilike, kdaj bo skupaj s polkovnikovo lepo hčerko. Odgovoril je polkovniku zelo ljubeznjivo, prijatelju pa s par besedami odklonil ude-

vega oznanitelja. Ljudje se še v kljub slabim časom radi tožarijo, samo da živijo odvetniki. Ali Antonjevcani še kaj delajo društveno? Še nekoliko, toda bolj malo. Miklavž je Prosvetnemu društvu napovedal svoj prihod, toda ni prišel. Dekliška Marijina družba nam je dvakrat priredila igro »Roka božja«. Pa bo menda kmalu zopet kaj.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tužno in žalostno so zapeli naši zvonovi in njih glas je šel tja do hiše žalosti, kjer je ležalo na mrtvaškem odru truplo blagega in krščanskega moža Jožefa Zelenko, posestnika in bivšega dolgoletnega župana občine Sv. Andraž. V svetovni vojni je zadobil kal bolezn, ki je počasi glodala njegovo zdravje. Pokojni je bil mož delavnosti. Skozi 10 let je vodil občinske posle. Neprecejljivo zaslug si je pridobil za občane. Zato ga je tudi vse spoštovalo. Kljub svojemu težavnemu delu ni pozabil na verske dolžnosti. Bil je vnet član našega apostolstva mož. Skoraj vsak mesec je hitel k mizi Gospodovi. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo po pozni službi božji, je bil nad vse velik. Velikanska množica faranov in drugih je spremljala blagega pokojnika z zastavo sv. Jožefa na tukajšnje pokopališče. Ob sveži gomili se je poslovil od pokojnega Jožefa domači gospod župnik. V imenu občanov je govoril v slovo tukajšnji župan Tomaž Toš. Žalostno je bilo gledati žalujočo ženo in otroke, ko se je razstava sv. Jožefa nagnila v odprti grob in je domači gospod župnik izpregovoril besede: »Tako se poslavljaja naše apostolstvo mož od dragega sobrata!« Dragi pokojni Jožef, zapustil si nas v najlepši moški dobi v starosti 51 let. Zdravje si iskal pri raznih zdravnikih, naposled v ormoški bolnici, a bilo je vse zaman. Zemeljski zdravniki niso mogli pomagati, pa prišel je večni zdravnik, ki te je ozdravil za vselej. Počivaj v miru, blagi krščanske mož in prosil tam gori za nas, ki gremo tvojo pot.

Sv. Trojica v Slov. gor. Neizprosna jetika je dne 22. novembra utrgala nit življenja komaj 22letnemu posestniškemu sinu Karolu Polič iz Spodnjega Porčiča. Na domu in ob odprtem grobu so mu v slovo domači pevci zapeli v srce segajoče žalostinke. Dolg je bil spreved znanec in sorodnik, kateri so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Spavaj sladko, dragi Karlo, pod domačo slovensko grudo, katero

ležbo. — Rogan je bil silno presenečen, ko je proti večeru prišel tovariš Stanič ponj, da gresta na tarok: »Ali greš?« »Kako to,« odvrne Rogan, »saj sem ti odpisal, da ne pridem.« »Saj ni res,« odvrne Stanič, »zelo ljubeznjivo si sprejel ponudbo.« Roganu je postalo vroče, kajti uvidel je, da je pismi zamenjal ter polkovniku napisal: »Pojdi se solit, stari norec, jaz imam nocoj kaj boljšega, kot pa tvoje vabilo.«

Angeli. V nekem društvu je nazival gospod staro pa zelo nečimerno gospo vedno »Moj angelček.« — »Oh, dragi gospod,« reče gospa, »tega imena vendar nisem vredna!« »Da, da,«

Kje kupujejo naši naročniki?

V trgovinah, ki so tukaj navedene: V teh trgovinah je dobro in poceni blago. Vsakdo, ki kupi vsaj za 100 Din blaga v gotovini, dobi brezplačno Gospodarski ali Gospodinjski žepni koledar.

Te trgovine so:

V Mariboru:

Anton Macun, trgovina z manufakturo v Gosposki ulici.

Mariborski konsum, Glavni trg.

Franc Klajnšek, trgovec, Glavni trg.

V št. Lenartu:

Tone Hrastelj, trgovina.

V Goñnji Radgoni:

Jože Hrastelj, trgovina.

V Ljutomeru

Franc Senčar, trgovina.

V Ptuj:

Anton Brenčič, trgovina z železnino.

V Ormožu

H. Jurkovič, trgovina.

V Mali Nedelji.

Franc Senčar, trgovina.

V Celju

Franc Dobovičnik, Gosposka ulica 15. (pri nakupu za 300 Din.)

Franc Strupi, steklar.

Pod tem zaglavjem bomo objavljali te in druge trgovine, ki se bodo še prijavile, stalno do novega leta. Ta objava je za trgovce, ki odzamejo vsaj 10 komadov koledarja, brezplačna. Trgovci, pišite takoj Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

si tako ljubil in kateri si daroval svoje mlado življenje!

Bunčani na Murskem polju. Najstarejšega moža v naši občini Krola Lipša v 82. letu je nam smrt pobrala iz naše srede dne 16. decembra in tako odzela »Slovenskemu gospodarju« zopet enega večletnega naročnika. Naj počiva v miru!

I. Poglavlje.

V dobi naše povesti sta stala navpično nad potokom Bistrica na Pilštajnu na dveh skalah dva lepa grada: Pilštajn in Hartenštajn, od katerih ne stoji danes skoro niti kamen na kamenu. Oba grada sta bila dvenadstropni stavbi. Utrdbe je tvorila narava sama. Edina nevarnost bi jima bila grozila iz Bistriške doline, od koder sta bila nedostopna. Radi naravno ugodne lege sta bila brez običajnih srednjeveških jarkov in utrjenega obzidja. Grada sta bila nekaki letovišči za tedanje gospode, ki se je rada mudila v skritem zavetju na oddihih po vojnih naporih, se je tukaj lahko mirno vežbala v orožju in pripravljala za viteške borbe po večjih krajih. S stolpa Hartenštajna je moral biti divni razgled po mični dolini Bistrice do Kozjega.

Bila sta prvotno last z ogromnimi posestvi vred pilštajnskih grofov. Že blažena Ema, rojena pilštajnska grofica, je zapustila leta 1042 pilštajnsko posest z gradovi vred tedaj ustanovljeni krški škofiji na Koroškem. Pilštajnski kmetje kot poda-

Ljutomer. Ko smo spremljali na zadnji poti g. Perbila, nas je presenetila novica v obliki brzojavke iz Ljubljane, da je po kratki bolezni umrl v bolnici v četrtek dne 17. decembra priden in nadebuden sin dijak 5. gimnazije, iz ugledne družine g. Ignaca Lipovca iz Podgradja Viktor Lipovec, komaj 16 let star. Dragi Viktor! Ko si bil doma na počitnicah, si prišel rad k meni prijatelju; vesel si bil, vedno dobrega srca in vedrega duha. Ko si odhajal na nadaljne študije v Ljubljano, si se poslovil od doma in prijateljev, a upali smo, da se zopet vidimo in razveselimo skupno s Teboj, posebno sedaj o praznikih. Srečala pa Te je smrt na poti življenja in Ti pretrgala nit življenja v prezgodnji mladosti in Te preselila iz tega sveta v drug, boljši svet. Zelo žalostno nam je srce, ker se nismo mogli posloviti od Tebe, ko si se poslavljajal od tega sveta, a poslavljamo se v duhu, da Te ohranimo v blagem spominu. Dragi Viktor! Sladko in mirno počivaj, zemljica, ki Te pokriva, bodi Ti lahka, večna luč Ti naj sveti in ljubi Bog bodi Ti milostljiv! Žalujočim starišem, bratom, sestri in sorodnikom o prebriski izgubi sina, dijaka, prijatelja moje in vseh nas naše iskreno sožalje! Njegov prijatelj H.

Ljutomer. Tukaj smo dne 17. decembra pokopali obče spoštovanega oskrbnika g. Ivana Perbila, šele 45 let starega. Blagopokojni je bil 20 let oskrbnik grof Lambergovih vinskih gor, od sept. meseca je prevzel po smrti g. Košnika oskrbovanje admontskega posestva v železnih dverih. Rajni je bil občinski svetovalec občine Slamnjak ter odbornik skoraj vseh gospodarskih organizacij. Kot oskrbnik pa je bil spreten in vrlo gospodarski ter usmiljen, pravičen, posebno do svojih podložnih viničarjev. Pogrešali bomo rajnega tudi v Kat. domu, kjer je s svojo soprogo redno stregel lačnim in žejnim. Zapušča soprogo in tri nepreskrbljene otroke. Pogreb je bil veličasten, da ga Ljutomer ni videl enakega. Udeležilo se ga je mnogo ljudstva, navzočih je bilo pet čč. gg. duhovnikov, uradništvo, mnogo prijateljev, sorodniki, znanci in viničarji, katerim je rajni bil dober oskrbnik. G. kaplan Munda je v ganljivih besedah orisal lepo življenje rajnega kot vzornega katoličana, dobrega očeta družine, dobrotnika in prijatelja ter se mu v

niki škofov so bili v vsakem oziru na boljšem nego drugi, katere je tlačnila posvetna gospoda. Osvraženi so pa bili ravno na Pilštajnu nekateri najemniki, upravitelji in valpeti. V letih zadnje kmečke vstaje je bil grad Hartenštajn v najemniški posesti Janeza plemenitega Helfenberg. Grad Pilštajn je bil nekaj let v precej razdrtem stanju in ga je pozidal ter temeljito popravil krški škof Urban Sagstetter leta 1570.

Pod pilštajnskim trgom ob Bistrici je vas Lesično s podružno cerkvijo Sv. Ulrika na jezeru, ki se omenja v listinah že leta 1394. Kraj se je imenoval Na jezeru, ker je morala biti cela zgornja dolina Bistrice nekoč pod vodo, dokler se ni gorski potok prejedel skozi skalnati pilštajnski hrib in si priboril odtok proti Kozjem, Podsredi ter št. Petru pod Sv. gorami, kjer se izteka v Sotlo. Cerkev sv. Ulrika bi naj bila pozidana radi močvirnatih tal na pilotih.

V Lesničnem so bile v časih naslednjih dogodkov velike grajske kovačnice na kladiva z vodnim pogonom. Podjetje je bilo na slovesu daleč na okrog za gospodarske potrebe in kot iz-

imenu Prosvetnega društva za vse njegovo delo prav lepo zahvalil. Peyski zbor je zapel dve žalostinki v slovo. Skoraj nobeno oko ni ostalo suho ob tej priliki. Blagi g. Ivan, mirno in sladko počivaj! Zaostalim naše prisrčno sožalje!

Vegričevci. V nedeljo dne 13. decembra popoldne je po dolgi in mučni bolezni za ta svet zatisnil svoje trudne oči 74 let stari Matija Lačen iz Vogričevca. Ko smo po župniji zvedeli za njegovo smrt, smo začutili, da je iztrgano iz naše sredine preblogo in predobro srce. Bil je pokojni vzoren gospodar, predober oče in vzgojitelj svojim sedmim otrokom. Bil je neutrudljivo delaven, otroško veren ter je vedno imel za vsakega potrebnega prijazno besedo in darežljivo roko. Skrbel je za to, da se je v njegovi hiši zmiraj molilo, redno hodilo k sv. maši in k sv. zakramentom ter da so se zmiraj brali samo dobri krščanski listi. Tudi cerkvi je bil velik dobrotnik. In sedaj si šel k Bogu po večno plačilo. Naj mu bo Bog v nebesih plačnik za vse dobro, kar je tukaj storil. Ženi, dvema sinoma, trem hčerkam in vsem sorodnikom pa bodi ob tej bridki izgubi nebeški Oče tolažnik! Mi vsi, ki smo ga poznali, hočemo za njega moliti in ga ohraniti v najlepšem spominu!

Sv. Barbara v Haložah. Že dolgo ni bilo nič slišati od nas Haložanov. Šele zdaj smo se zbudili, ko smo čitali v časnikih, da boče zamenjava 1000 dinarskih bankovcev. Prav nič se ne bojimo, da bi morali kam nositi na zamenjavo. Malo je takih, ki zmorejo 100 Din, kaj šele 1000 Din. Niti najpotrebnejših stvari si ne moremo kupiti, kaj šele drugo. Rubeži hodijo redno od hiše do hiše, vsako nedeljo slišiš, to posestvo in to boče na dražbi prodano. Pa saj ni čuda. Vina nihče ne kupi, kaj je bilo sadja, nam je toča uničila, da ni bilo za prodati. S strahom gledamo v bodočnost ter vprašujemo drug drugega: Kaj bo, kaj bo? Živeža malo, zima je tukaj, ni obleke, ne obutala, terjatve od vseh strani, najbolj pa za davek. Moko so nam podražili, kaj imamo za prodati, to damo po slepi ceni, kupiti pa moramo drago.

Sv. Barbara v Haložah. Po dolgi, mučni bolezni je umrl Valentin Emeršič, posestnik v Malem Okiču. Bil je skrben gospodar v halož-

kih gričih, v katerih je daleč naokrog slovel kot prava haloška korenina. Zahajal je rad k sv. maši k Sv. Petru na Cvetlin. Iz njegove rojstne hiše na zadnjo pot ga je spremljal cvetlinski gospod župnik na Loko pokopališče k Sv. Barbari v Haložah. Vsi, ki smo ga poznali, mu želimo večni mir. Sladko spavaj Valentin. Ohranili te bomo v spominu.

Muretinci. V novicah je nekdo poročal o umoru Antona Tomažiča, kakor bi se to zgodilo v Muretincih o l muretinskih fantov. Resnici na ljubo boči povedano, da so Antona Tomažiča in Ivana Ambroža napadli ter usmrtili Tomažiča in težko telesno poškodovali Ambroža stojnski fantje iz občine Stojnci, ko sta se omenjena dne 8. decembra zvečer vrnala od Tomažičeve sestre iz Nove vasi skozi vas Stojnci domov.

Ormož. Tukajšnji stavbenik g. Marko Štuhec se je vozil oni dan s svojim avtom na hrvaški cesti, ki pelje iz Varaždina v Ormož. Blizu vasi Strmec se na nepojasnen način vname bencin. Štuhec se je v trenutku zavedel nevarnosti in skočil iz avta, ki ga je že v naslednjih hipih objel močan in visok plamen. Bližnji Strmčani so prihiteli in začeli gasiti. Napol zgoreli avto je ostal na cesti, dokler ni prišel zastopnik zavarovalnice, pri katerem je bil avto zavarovan, in precenil škodo na 28.000 Din. Sreča v nesreči je bila, da je bil Štuhec sam v avtu. Še v zadnjem trenutku, preden se je odpeljal od doma, se je premislil, da ni vzel s seboj svojega sinka Stankota. Najbrže bi bil postal oče s sinom žrtev plamena, če bi se hotela oba rešiti. Kajti vse se je zgodilo z veliko naglico.

Sv. Jurij ob Taboru. Ko se poslavljamo od tega leta, moramo povdariti, da v naši občini še nikdar ni bilo toliko požarov, namreč 11. Da bi se ogenj uspešneje pogasil, zato si je ojstrško gasilno društvo kupilo in dalo 20. septembra tega leta blagosloviti novo motorno brizgalno, kakoršno že ima sosedna kapelska požarna bramba. Kot oškodovanca po požaru sta tukaj dva naročnika »Slovenskega Gospodarja« prejela podporo po 1000 Din od »Slovenskega Gospodarja«. Zato naj ne bo posestnika v naši občini, ki bi ne bil naročen na »Slovenskega Gospodarja«, ki je najboljši krščanski kmečki časopis. — Naša sadjarska podruž-

nica je v nedeljo dne 25. oktobra priredila v tukajšnji šoli sadjarsko razstavo, katero je v obilnem številu obiskalo prebivalstvo naše občine, pa tudi mnogo sosedov. Največ zaslug za to ima umni sadjar g. Grašinar Franc, ki je tudi predsednik podružnice. — Sresko načelstvo v Celju je razrešilo županskih poslov našega župana g. Golavška in poverilo iste posle g. trgovcu Brišniku. — Katoliško prosvetno društvo je imelo 29. novembra svoj občni zbor, pri katerem je njegov predsednik predaval o izseljeništvu in svaril pred izseljevanjem. Ne samo vsa katoliška mladina, ampak tudi vsak kmetijski posestnik bi moral biti član tega društva, kjer lahko poleg zabavnih knjig čita mnogo o kmetijskem gospodarstvu. V novi odbor so bili izvoljeni: Predsednik: Pečovak Jože; namestnik: Lesjak Zvonko; tajnik: Cukala Milko; blagajnik: Hanžič Jože; gospodar: Jank Miha; odborniki: Žižek Jože, Kos Marija in Trepel Marija. Društvo je priredilo na Štefanovo lepo božično igro »Sirota«.

Šmarino ob Paki. Občinski odbor je v svoji seji dne 13. tega meseca obravnaval proračun za leto 1932. Proračun, kot ga je sestavil novomenovani župan gospod Terčak, je izkazal napram lanskemu v izdatkih mnogo povišanih in na novo vnešenih postavk, tako na primer povišanje plače tajniku, občinskemu slugi, najemnino za občinsko pisarno, podporo Sokolu itd., radi česar je bil vložen tudi ugovor, ki se je na seji dobesedno prečital. Po daljši debati je sklenil odbor pobirati v letu 1932 od vina in vinskega mošta 100 Din trošarine, od piva 40 Din od 1 hl, od alkoholnih pijač 20 Din od hl stopnje, na neposredne davke pa 92 in pol odstotno doklado, kar znaša povišek za 32 in pol odstotka napram lanskemu proračunu. Razumljivo je, da je ta sklep vzbudil med kmeti in obrtniki dokaj razburjenja. Radovedni smo tudi, za koliko se bo znižala cena vinu v gostilnah po Novem letu!

Gomilsko. V Grajski vasi na Gomilskem je zatisnila za vedno svoje trudne oči blaga žena gosa Neža Rak-Šlander. Rodila se je 27. januarja 1850 iz znane Randleve rodbine v Št. Pavlu pri Preboldu. Dosegla je torej visoko starost 82 let. Bila je sestra blagopokojn., zlasti za koroške Slovence velevažnega prošta v Doberli vasi Randla in narodno zavednega pol-

delovalnica orožja ter viteških oprem. Treba pomisliti, da so se vršili tedaj neprestani boji s Turkom in tudi posamezni graščaki so se bojevali med seboj. Kakor danes so obstojale tudi v srednjem veku tvornice za izdelovanje orožja, bojne opreme, smodnika in topov. Izdelovalnice orožja so morale biti kje na skritem in v dobro zavarovanem kraju, da sovražnik sploh ni zvedel zanje. Orožje je bila dragocenost, ročno delo, katerega so tudi dobro plačevali. Vodje tvornic so bili po večini Nemci, pomočniki kmečki sinovi, ki so že bili večkrat na vojnih pohodih kot spremljevalci grajske gospode, so na tujem marsikaj videli in so se odlikovali po zvestobi ter spretnosti. Grajski gospod je pustil svojega spremljevalca po par let kje v kaki večji mestni orožarni, da se je izvežbal v tej stroki in mu je potem doma staro orožje ter opremo snažil ter popravil. Nove bojne opreme so naročevali graščaki le iz večjih tvornic, kjer so jih morali takoj plačati. Pri nakupu orožja ni šlo s silo.

Leta 1571 je zavladovalo po celi Bistriški dolini med podložnim kmetiskim prebivalstvom veliko

veselje, ko je prevzel vodstvo grajskih kovačnic domačin Pavel Šterc. Bil je rodod iz Žusma, kjer je bil njegov oče uslužbenec na tamošnjem gradu. Že v mladosti se je izučil kovaštva ter ključavničarstva. Pozneje je bil vojak konjenik, ki se je udeleževal pod poveljstvom v uvodu omenjenega Franca Taha na Ogrskem bojev proti Turkom. Ko je spoznal Taha njegove ključavničarske zmožnosti na vojnih pohodih, ga je nastavil za nadzornika orožarne v Kaniži, kjer je bil sam poveljnik konjenice. Po Tahovem slovesu od vojne službe je prišel Šterc na njegov grad Stattenberg pri Slov. Bistrici, kjer je imel dovolj posla s popravljanjem starih in z izdelavo novih viteških oprem. Pri Tahu na Stattenbergu Šterc ni bil dolgo, ker mu ni plačeval obljubljenega zaslužka in ga je celo oplazil z bičem, ko je zahteval odločno zaslužno plačilo. Iz bojazni pred ječo v grajskem stolpu je orožar utekel iz Slov. Bistrice, pribežal v ožjo domovino in bil sprejet z odprtimi rokami od posestnika pilštajnskega gradu Hartenštajn Janeza plemenitega Helfenberg. Novi gospodar ga (Dalje sledi.)

odgovori gospod, »zakaj najstarejše stvari so angeli.«

Opozorilo. Mati se ogleduje v zrcalu v hotelski veži. Micika: »Mamica, nič se ne glej v to zrcalo, Bog ve, kdo se je že v njem ogledoval.«

Zbiksani klobuki. Jurček je prišel z očetom prvokrat v mesto, pa je videl imeniten pogreb. V vrstah so šli črno oblečeni gospodje s svetlimi cilindri na glavah. To je Jurčku ugajalo in je rekel očetu: »Glejte, oče, tu v mestu pa ne biksajo le škornjevi, ampak tudi klobuki!«

Inserirajte!

kovnika Mihaela Randra, ki smo ga pred par leti v rojstnem kraju položili k večnemu počitku. Primožila se je v drugo odlično krščansko hišo. — Šlander, iz katerega so prišli ugledni možje: dr. Šlander, zdravnik v Gornjem gradu, rajni kanonik Anton Šlander in P. Emeran, benediktinec. — Vsi ti so že odšli v večna bivališča. Zdaj je šla za njimi tudi blaga Neža, da prejme iz rok svojega Boga bogato plačilo. Saj si ga je zaslužila.

Št. Ilj pri Velenju. Na društvenem domu se je zadnje dni vila črna zastava in zvonovi so peli žalno pesem. Prvi načelnik naše posojilnice in bivši veleposestnik na »Koroščevem«, gospod Ivan Krajnc, je postal žrtev avtomobilske nesreče pri Celju in ž njim vred njegova soproga Ana, rojena Dolinšek iz znane Vrbanjakove hiše. Živela sta zadnja leta v Žalcu in 9. decembra na potu iz Celja domov našla skupno smrt. Žalostna novica je pretresla ves št. Ilj. Gospod Krajnc je živel dolga leta tukaj in bil znana oseba daleč na okoli. Mnogo dobrega je storil za št. Ilj in okolico v narodnem in gospodarskem oziru. Po njegovem prizadevanju se je pred 26 leti ustanovilo Bralno društvo v št. Ilju, ki pod novim imenom prosvetnega društva deluje še danes in si ravno sedaj pod gostoljubno streho društvenega doma ustvarja vzorno in bogato knjižnico. Ni samo slučaj, da je že več let predsednik društva Blaž Dolinšek, ožji sorodnik rajne Krajncve soproge Ane. Ko je leta 1907 po sedanjem nadrevizorju in bivšem narodnem poslancu gospodu Vlad. Pušenjaku bila ustanovljena posojilnica v št. Ilju, je bil rajni Ivan Krajnc njen prvi načelnik in nekaj časa tudi tajnik. Daleč vidno znamenje pokojnikovega gospodarskega dela je ogromen in krasen sadovnjak na »Koroščevem«, ki daje leto za letom velike množine izvrstnega sadja. Pa tudi druge je rajni vneto spodbujal in navajal k umnemu sadjarstvu, naročeval drevesa, cepil in precepljal, kjer je videl potrebo in je bila prijožnost. Ustanovil je tudi Kmetijsko zadrugo in mlekarno, ki sta pa s časoma prenehali. Na dobrem glasu je bila v tistih časih gostoljubnost Koroščeve hiše. Pisec teh vrst se dobro spominja, da je ob priliki ustanovnega shoda Bralnega društva videl številne goste celo iz Savinjske doline, enako iz vseh krajev od Dobre do Šoštanj. Ene reči pa na Koroščevem ni bilo: otrok ni bilo. Zato in vsled slabega zdravja prve žene je rajni prodal lepo Koroščevo domačijo in se preselil v Celje. Po smrti prve žene si je poiskal novo družico v št. Ilju in leta 1912 peljal Ano Dolinškovo pred oltar v opatijski cerkvi v Celju. Kmalu sta zapustila Celje in šla v mirno in tiho hišico v Žalcu. Na št. Ilj pa tudi tam nista pozabila. Roke, ki delij dobrote, sežejo daleč. V nedeljo smo slišali v župnijski cerkvi v št. Ilju, da sta rajna bila največja dobrotnika št. iljskih velikih zvonov. In še na nekaj rajni Ivan Krajnc ni pozabil: na zadržno delo. V svoji visoki starosti je še opravljal tajniško službo pri »Kmetijski hranilnici in posojilnici v Žalcu« in je res več kot zanimiv slučaj, da sta pri celjski avtomobilski nesreči našla smrt dva Ivana Krajnc in oba sta bila posojilniška tajnika. In povrh še to, da se je posojilniški načelnik »Kmetijske posojilnice in hranilnice v Žalcu« — g. konz. svetnik Ant. Veternik pri pogrebu ponesrečil in si zlomil nogo! Rojen je bil rajni Ivan Krajnc 10. decembra 1861, je torej za svojo 70 letnico ležal na mrtvaškem odru in obenem s svojo drugo ženo Ano v mrtvašnici na celjskem pokopališču, od koder sta bila oba prepeljana na žalsko pokopališče in skupaj položena k večnemu počitku. Naj jima

sveti večna luč! Dne 16. decembra se je pri nas vršilo mrtvaško opravilo za obe žrtvi in lepo število udeležencev je pričalo o globoki žalosti in hvaležnosti št. iljskih župljanov do obeh rajnih dobrotnikov. Večni plačnik naj njima poplača vsa njuna dobra dela!

Ravne pri Šoštanju. Tukaj je umrla žena uglednega tesarskega mojstra Alojzija Ožirja. Težko prizadetemu naše sožalje!

Št. Janž pri Velenju. Praznik Brezmadežne je bil zopet dan naše mladine. 15 deklet se je pripravilo nanj s tridnevniimi duhovinimi vajami, za Marijin vrtec in Marijino družbo je bil radosten dan. Po skupnem sv. obhajilu so se njeni člani znova posvetili svoji Gospej, Zaveznici in Materi, popoldan pa sprejeli pet novih sester v Marijino družbo. Obred sprejema je bil zelo slovesen in petje med polaganjem svetinj je bilo lepo in ganljivo, da je vsa cerkev napeto prisluhnila, pri slovesnih večernicah pa so zaurili odpevki litanij z velikim navdušenjem, da je mogočno odmevalo. Ravnotako je pelo vse, ko so novinke v spremstvu vseh Marijinih otrok poklekile pred družbeni oltar in Brezmadežni v pesmi »Veš, o Marija« darovale svoje srce. Da sta bila glavni in družbeni oltar krasno ozaljšana, se razume. Lepo je bilo in Marija nam daj še mnogo takih dni! Mladina, naša bodočnost, tvoj prostor je ob praporu Brezmadežne! — Poleg veselja smo okusili zadnja dva meseca tudi mnogo žalosti. Že mora tako biti, saj še solnce ima svoje pege. Po vrsti je pel mrtvaški zvon žalostinke starim in mladim. Smrt je rešila starega Lesjaka v Selu dolgoletnega trpljenja, in prizadela krščanski družini veliko žalost, neusmiljeno je iztrgala Šimonovim starišem v Prelski iz ljubečega objema dva mlada otroka, prišla kakor tat in ropar v hišo Požeginovo v Černovi in Sp. Čerenjakovo v Prelski ter pokosila vpokojenega rudarja in krščanskega moža Antona Glušič v Lipju v najlepši moški dobi. Prejšnjo nedeljo smo pokopali rajno Požegino mater Frančiško Ruprecht, ki je padla po stopnicah in se ubila. A smrt je ni našla nepripravljene, ker je bila vnet tretjerednica in častilka presv. Srca Jezusovega. Zelo se je bala smrti, zato ji je milostno božje Srce prikrajšalo smrtne muke. Nagla smrt za boga-boječega človeka ni vedno nesrečna. Tretjeredniki so spremljali svojo sestro na zadnji poti v velikem številu z gorečimi svečami. Stari Čerenjakov oče Janez Podpečan so bruhnil kri in pojemajoče življenje je ugasnilo v 80. letu starosti. Čeprav ni mogel več priti v cerkev in ni bil previden, upajmo, da je bil zadnji sv. misijon za njega velika milost. Kaj smo pa vsi z globoko žalujočo Glušičevo družino izgubili, ko smo preteklo nedeljo pokopali rajnega Glušiča, je pokazal pogreb. Sicer vedno čil in zdrav, je zadnje čase bolehal na želodcu. V slovenjgraški bolnici se mu je že nekoliko zboljšalo, a kmalu nato je prišla tužna vest, da je zapisan smrti. Hotel je doma umreti in počivati med svojimi. Naj počiva v miru! Vsem žalujočim ob tej strašni in obilni smrti žetvi naše odkritosrčno sožalje, rajnim naj sveti večna luč!

Svetina pri Celju. Dosedanji vrli župan g. Sevšek Andrej je radi starosti podal ostavko na župansko službo; banska uprava je postavila kot novega župana Franca Zimšek.

Šmarje pri Jelšah. Kdor ne more plačati celoletne naročnine »Slovenskega Gospodarja« ali tudi ne polletne ali celo četletne, naj prinaša po en dinar na račun naročnine. Te vsote prevzemata: g. kaplan Ivan Rančigaj in g. posestnik Ivan Turk. Šmarčani, na delo za našega duhovnega voditelja in prijatelja!

Buče. Na ponesrečenem celjskem avtobusu se je nahajala tudi gospodična Fanika Bovha, iz znane zgleadne hiše v Selah. Če ni edina, je vsaj med tistimi redkimi, ki so ušli nesreči brez vsakih posledic. Domači, kakor cela župnija se srčno raduje te njene sreče, medtem ko globoko pomilujemo vse žrtve in njihove svojce.

Marijagradec pri Laškem. Mišo so peli zvonovi pri vseh cerkvah naše župnije, ko smo dne 11. decembra spremljali k večnemu počitku vrlega mladeniča Martina Svečnika iz ugledne Svečnikove hiše v Radobljah. Ko je rajni Martin odslužil svoj 18mesečni vojaški rok pri kraljevi gardi v Beogradu, je zopet prišel domov k svojim ljubljanim starišem, da bi jim pomagal obdelovati precej obširno posestvo. Toda premislil si je in se podal v orožniško službo, da bi si za stare dni prekrbel boljše in mirno življenje. Toda sreča mu ni bila mila. Komaj nekaj mesecev je vršil naporno službo, že si je nakopal kal bolezn: nesrečno jetiko. Vrnil se je na svoj dom, kjer ga je nesrečna bolezen tako dolgo razjedala, dokler ni uničila njegovega mladega življenja. Komaj je dopolnil 24. leto in že ga ni več med živimi. Vse ga je spoštovalo in rado imelo, ker je bil z vsakim prijazen in ljubeznjiv. Rajni je bil član novoustanovljene godbe v Laškem, zato ga je šest mladeničev godbenikov nosilo na zadnji poti, drugi pa so ga spremljali in nosili številne vence. Da je bil rajni Tinček pri vseh priljubljen, je pokazal njegov veličasten pogreb. Rajni zapušča očeta in mater, štiri sestre in tri brate. Bodi mu domača zemljica lahka, Bog pa dober plačnik! Žalujočim sorodnikom naše sožalje!

Sv. Rupert nad Laškim. Dne 20. decembra smo tukaj pokopali Majhenšček Marijo, ženo rudarja iz Trobendola. Umrla je v celjski bolnišnici kot mučenica svojega materinskega poklica. Ker vsled velikega pomanjkanja ni imela doma potrebne postrežbe, so jo v mrzli zimski noči prepeljali v celjsko bolnišnico, kamor je prišla že napol mrtva. Ubogi, nesrečni ženi in njenemu otroku se sedaj pri Jezučku boljše godi!

Tepanje pri Konjicah. Nedavno smo spremlili k večnemu počitku tukajšnjega posestnika, starosta Janeza Črešnar. Bil je radi svojega mirnega značaja priljubljen daleč naokrog. Zamere ali jeze ni poznalo njegovo srce. Rad se je sestajal na vasi s svojimi sovaščani k prijateljskemu pomenku. Z vsemi svojimi sosedi je živel v prijateljskem sporazumu do smrti. Z velikim zanimanjem smo ga poslušali, ko nam je pripovedoval o svojem trpljenju in doživljanju v Bosni za časa okupacije, katere se je udeležil tudi on. Božji mir njegovi blagi duši!

Sele pri Slovenjgradu. (Smrti in rojstva.) 22. decembra je umrl tukaj daleč naokoli, zlasti romarjem k Sv. Roku dobro znani cerkovnik in bivši selski gostilničar Blaž Klančnik, 72 let star. Prišel je od svitne, pri kateri je sprejel sv. obhajilo kakor vsak dan, ob navadnih dneh je tudi sam ministriral, v vežo svojega doma, postavil svetiljko, s katero si je svetil, ko je šel ob 5. uri vabit, na omaro, se zgrudil in bil takoj mrtev. Rajni je premočil cele noči in dneve v svoji sobici doma ali pred oltarjem sv. Frančiška v cerkvi. Bil je zvest ud tretjega reda in so mu bratje in sestre tretjega reda darovali lep venec. V četrtek dne 24. decembra smo ga pokopali ob obilni udeležbi. Počivaj v miru, blagi starček. Vso skrb za selsko cerkev ti naj obilno poplača Večni Sodnik! — Zdrav je naš planinski kraj. Mrličje smo imeli v letu

1931 samo štiri, dve ženici stari po 77 let, očeta Klančnika 72 let in enega otroka v starosti eno in pol leta. Krstov imamo 14, torej prebitek 10. Dobro znamenje!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Žalostno so nam zapeli naši mili zvonovi in nam naznanili tužno vest, da je naš iskreno ljubljeni edini sinček Poličev Jakec, učenec prvega razreda mirno v Gospodu zaspal. Bil bi nam edina pomoč na stara leta, pa moral je komaj 8 let star zapustiti ta svet. Iskreno se zahvaljujemo č. g. župniku J. Prangežu za v srce segajoče besede ob odprtem grobu, katere so vse navzoče ganile do solz. Zahvaljujemo se tudi gospodu nadučitelju in vsem učiteljicam za prekrasni sprevid na pokopališče. Zahvaljujemo se tudi njegovim součencem za šopke. Iskrena srčna hvala vsem sorodnikom in znancem, kateri so mu podarili zadnjo pot.

Remšnik. 10. decembra se je začel tukaj trimesečni gospodinjski tečaj pod vodstvom dveh banovinskih učiteljic. Obiskuje ga 16 domačih deklet, ki se bodo mnogo potrebnega in koristnega naučile. Res, zima je nadležna vsemu glede stanovanj, opreme, prostorov itd, a poleti nimajo kmečka dekleta potrebnega časa, ko ni mogoče plačevati tujih delovnih moči. Gospodarska kriza nas gnjavi. Kako jo bomo prestali, nas je strah, a žilavi smo in v božjo pomoč zaupamo. — 19. decembra dopoldne je bil na meji ustreljen Lašek Jernej, ki se je par let zadrževal v občini Remšnik in baje večkrat nosil razne reči iz Avstrije sem. Vojaška straža ga je ustrelila, tako se govori, ker ni postal na opominske klice. Bil je pokopan 24. decembra, ko ga je komisija pregledala na mestu 21.

Vitanje. Vedno bolj in bolj se vrstijo grobovi na tukajšnjem pokopališču. Zelo žalostno so pretekli teden peli zvonovi iz lin farne in hriberške cerkve, žalostno zato, ker so naznanili smrt dobre gospodinje in žene Neže Plankl, posestnice v Stenici. Rajna je bila dobra sosedinja, skrbna gospodinja in vzorna katoliška mati. Bila je v starosti 59 let in zapušča šestero odraslih otrok. Mir njeni duši, preostali rodbini pa naše iskreno sožalje!

Listnica uredništva. Absolvent sadjarske šole: Napisali ste svoje opombe s svinčnikom. Ker je težko čitljivo, ne moremo stavca siliti, da čita, ker je na ta način pisano. Ako nam boste v bodočnosti kaj poslali, za kar se vam priporočamo, se poslužite črnila. Če rabite tuje izraze, jih je treba raztolmačiti, ker jih drugače priprosti čitatelji ne razumejo.

*

Vprašanja in odgovori.

K. K. v Sv. Lovr. na Dr.

Nažnanite mi naslov onega gospoda, ki je iznašel sredstvo proti protinu.

Odgovor:

G. Davorin Žunkovič, Maribor, Marijina ul. 27.

D. B. v St.

Moj sin je izvršil uboj. Oče ubitega zahteva od mene odškodnino. Ali sem dolžen plačati?

Odgovor:

Ako je sin polnoleten (21 let star), tedaj odgovarja sam. Ako je mladoleten, ste odgovorni vi. Odškodnine ne more predpisati dotični oče sam, pač pa sodnija. Radi vam verjamemo, da je hudo poštenemu očetu, ki ima zaradi sina sramoto in škodo.

M. G. v L.

Moja vnukinja ima bolezen, menda božjastno, stara je 11 let in ne more v šolo. Ali bi jo mogli spraviti v kak državni zavod?

Odgovor:

Pišite na Higijenski zavod v Mariboru, kjer boste dobili navodila. Opis bolezni naj bo natančen!

J. Sch. v Sv. trg.

Na mojem svetu stoji parni kotel v neki uti. Za prostor sem dobil preje odškodnino. Sedaj pa nič. Ali se smem kotla polastiti?

Odgovor:

Sam ne! Pač pa naredite takole: Iztožite odškodnino za prostor in zarubite ga. Ostal bo itak vam, potem ga lahko odstranite.

K. B. v Š.

Hišo sem zidal. Ali dobim kaj podpore, da bi jo zgotovil?

Odgovor:

Kdor začne hišo zidati, mora že preje preračunati, če ima zadosti, ako ne, bo na sredi obstal in — se mu bodo smejali. Tega bi se morali zavedati. Podpore ne bo!

K. P. v D.

Kje se naj zglašim za službo pri železnici?

Odgovor:

Pri ravnateljstvu železnic v Ljubljani. Kolek za 5 Din.

M. B. v M.

Mošt mi ne zavre, kaj naj napravim?

Odgovor:

Med tem časom je gotovo zavrel. Da pa se je vrenje zakasnilo, je krivo onih 5%. Bilo je preveč. Pa mrzlo klet tudi imate.

R. J. v L.

Sosed je zahteval samo komisijo za ureditev meje. Lahko bi to napravili sporazumno brez sodnika in geometra. Ali moram jaz res plačati polovico stroškov?

Odgovor:

Dolžni niste plačati, ker niste vi zahtevali komisije. Če pa ste pa v zapisniku to podpisali, potem pa. Toda v tem slučaju morajo vsi sosedje enako plačati.

A. R. v O.

Odgovor:

Ko boste šli na nabor, imejte vse dokumente svojih bratov seboj, prošnjo vam napravi občina.

I. P. v Č.

Potrjen sem k artileriji, pa bi rad šel k mornarici. Kje naj prošnjo vložim?

Odgovor:

Poizkusite sedaj pri vojnem okrogu. Pa ne bo šlo, ako nimate kakega znanca, ki bo prošnjo na pravo mesto spravil.

J. J. pri Sv. Kr.

Eden sin je že služil skrajšan rok. Ali lahko drugi zopet služi?

Odgovor:

Prvi sin je služil skrajšan rok, vaš peti sin naj prinese na nabor prošnjo z dokumenti svojih bratov, bo služil skrajšan rok.

J. M. v K.

Mati je prodala moji sestri posestvo poceni. Moj brat bi dal še enkrat toliko zanj. Dobimo seveda sedaj premalo deleža. Ali lahko izpodbijamo kupno pogodbo?

Odgovor:

Ne! Dokler mati živi, sme svoje posestvo odprodati, če tudi po nižji vrednosti, vsakomur. Ako sedaj delež dobite, ste lahko zadovoljni.

K. J. v Fr.

Prodal sem posestvo, pred pričami sva si z ženo izgovorila prevžitek. Potem smo v Celju pri advokatu delali pogodbo, toda nič ni prevžitka v njej. Pogodbo sem podpisal. Ali lahko sedaj zahtevam prevžitek?

Odgovor:

Čudim se vam, kako ste mogli podpisati pogodbo, kjer ni tega notri, kar ste zahtevali! Zaradi svoje lastne nerodnosti sedaj nimate

prevžitka. Nastopiti morate dokaz, da ste to naročili advokatu, da mora dati v pogodbo, pa da je izpustil. Je pa seveda stvar vesti od kupca, da je pošten in da tudi daje prevžitek, kakor ste se pred pričami ustmeno pogodili. Sami te tožbe ne boste mogli urediti, vzeti si morate advokata!

*

Pred 20 leti na južnem tečaju.

Pred 20 leti, dne 14. dec. 1911, je dosegel sloviti norveški raziskovalec Roald Amundsen južni tečaj. Ta čin je ovekovečil Amundsenovo ime. Raziskovanja južnega tečaja so bila mnogo težavnejša od onih krog severnega tečaja. Amundsen je bil prvi, ki je dosegel oba tečaja in je pokazal v tem oziru drugim pot. Amundsen je bil pa tudi zadnji od raziskovalcev, ki se je lotil raziskovanj obeh tečajev s starimi sredstvi: z ladjo in s sanmi; na drugi strani pa spet prvi, ki je sledil istemu cilju s pomočjo aeroplana in zrakoplova. (Polet leta 1925 v družbi Ellswortha in z italijanskim zrakoplovom I. 1926 z Ellsworthom in Italijanom Nobilom.) Ako pa govorimo o odkritju južnega tečaja, še moramo imenovati tudi drugega moža, ki je dosegel južni tečaj ravno en mesec za Amundsenom in je zmrznil na povratu, 20 km proč od — skladišča z živili. Ta mož je bil angleški kapitan Scott.

Tekma med Amundsenom in Scottom glede odkritja južnega tečaja tvori žalostno poglavje v raziskovanju ledenih pokrajin. Ladja kapitana Scotta se je bila podala na pot mnogo prej nego Amundsenova. Vendar Angleža je že kar od kraja preganjala usoda. Ko je zmagal vse težkoče, mu ni bilo usojeno, da bi se bil proslavil z — vencem zmage.

Zelo so pretresljive one vrste iz Scottovega dnevnika, ki so posvečene odkritju južnega tečaja. Dne 15. januarja 1912 je zabeležil Scott v dnevnik te vrste: »Čudovita misel, da nas bo pripeljala pot dveh dni na tečaj. Imamo še komaj 50 km. Moramo dospeti na cilj, naj stane, kar hoče! Plaši me edino še možnost, da bi plapolala na tečaju norveška zastava pred angleško.« In drugi dan za to beležko je napočil oni grozni trenutek: »Torek, 16. januarja 1912. Strašno je nastopilo — najhujše, kar se mi je zamoglo pripetiti! Prehodili smo predpoldne 14 km. Popoldne smo se podali na pot s samozavestjo, da bomo dosegli jutri naš cilj. Po dveh urah hoda so odkrile Boverjeve ostre oči nekaj, kar je smatral za kažipot. V nepopisni napetosti smo brzeli naprej, nas vse je bil prevzel grozen sum, meni je bilo srce, kakor bi se nameravalo razleteti. Preteklo je še pol ure — že je zagledal Bovers pred nami črn madež. — Kar naravnost smo se bližali temu odkritju, in kaj smo našli? Črno, na stojalo iz sank pritrjeno zastavo! V bližini je bilo zapuščeno taborišče — sledovi sani, snežnih čevljev, pasjih tac in vse to nam je povedalo dovolj. Norvežani so nas prekosili — Amundsen je dosegel kot prvi južni tečaj! Zame grozno

razočaranje! Nič pa me ne boli tako, kakor pogled na moja uboga spremljevalca! Vsi ti napor, pomanjkanje, muke — zakaj? Vse le same sanje, sanje, ki so sedaj pri kraju. — Na počitek v tej noči ni bilo niti misliti! Že razburjenje nam je jemalo spanje, razburjenje radi odkritja že odkritega tečaja! Vse misli, ki so se rodile v nas, vse izgovorjene besede, vse je zaključevalo s prestrašnim: Prepozno! In ko smo utihnili pod šotorom, je bil vsak prepričan: Groza me je pred povratom!

Slutnja kapitana Scotta ni varala. Drugi dan je zapustil s tovariši tečaj. Sledili so strašni meseci povratka. Kapitan Scottova zadnja beležka je od petka, dne 29. marca, ki je kratka in se glasi: »Od 21. naprej brije burja neprestano od jugozapada. Vsak dan smo bili pripravljani, da bi se podali na pot do živilskega skladišča, ki je oddaljeno 20 km, zunaj pred durmi šotora je zavita cela pokrajina v sneženi vihar. Ne moremo upati na zboljšanje. Vztrajali bomo do konca; smrt itak ni več daleč. Hudo je, ne verjamem, da bom še mogel pisati. Za božjo voljo, skrbite za moje ljudi v domovini!«

Trupla Scotta in dveh tovarišev so našli 8 mesecev pozneje. Srečnega tekmeča Amundsena je doletela smrt v območju severnega tečaja 16 let pozneje, ko se je bil odpravil v letalu, da poišče ostanke Nobilove ponesrečene severno-tečajne ekspedicije.

*

Raznoterosti.

Sam si je pomagal iz groba. Starši fanta Mohameda Hossein v Teheranu v Perziji so bili nemalo presenečeni, ko so neko nedeljo našli svojega sina mirno spati v postelji, dočim so ga večer preje pokopali. Fanta je več dni bolela glava in ko je padel v omedlevalo, so starši mislili, da je umrl in so ga položili v grobnico po mohamedanskem običaju; tam mrliča ne pokopljejo v zemljo, marveč ga sedečega v grobnici zadržajo z opeko. Sin je v grobu prišel k zavesti, se izkopal in veselo presenetil starše.

Z debelim mrličem so težave. Na prav poseben način so morali v Čikagu spraviti truplo 49letnega Busha iz njegove hiše. Mož je bil namreč izredno obilne postave in je tehtal 640 funtov. Posebno zanj pripravljena rakev je bila dolga 7 čevljev in široka skoraj 4 čevlje, tako, da je niso mogli spraviti skozi vrata, ampak so jo morali spustiti skozi okno. V to svrhu je bilo treba vzeti z okna leseni okvir in poleg porušiti del zidu.

Mož s štirimi ženami. Pred sodiščem v Čikagu je bil 37 letni Tony Jarecki zaradi mnogoženstva. Sodnik vpraša njegove navzoče tri žene, kaj naj napravi z obtožencem. »V ječo z njim,« pravi žena št. 3, stara 27 let; isto je zahtevala žena št. 4, stara 15 let. »Jaz ga vzamem nazaj k sebi, pravi št. 1, ki ima z njim dva otoka. Številka 2 ni bila navzoča. Dobil je pet let in sto dolarjev globe.

Prisotnost duha. Ko je Napoleon odredil, da se meja zapre, je bilo tudi dovažanje kave strogo prepovedano. Nekeč jezdi Napoleon mimo čedne hiše, ki je iz nje tako prijetno dišalo po žgani kavi. Meni nič, tebi nič, stopi v vežo in najde župana, ki je uprav kavo pražil. »Kaj? Vi se drznete kavo pražiti, ko je vendar strogo prepovedano?« — »Gотовo, sire«, pravi župan hladnokrvno, »za to jo pa sežigam.« Ta prisotnost duha je Napoleona razorožila. Smejal se je in tiho odšel.

Drago vino. Sto steklenic vina se je prodalo v Londonu za znesek 12.500 dolarjev, torej je stala steklenica 125 dol. Kupec, ki si je privoščil to razkošje, je neki indijski princ, in vino, ki je imelo tako visoko ceno, je staro 119 let. Napravljeno je namreč bilo leta 1812, tedaj ko je Napoleon prodiral proti Moskvi. Ravno isti kupec pa se sedaj pogaja za nadaljnih sto steklenic še starejšega vina, namreč iz leta 1790, katero je na prodaj v Londonu že od leta 1903, pa si ga dozda še nihče ni hotel ali mogel privoščiti.

Število milijonarjev pada. Kakor izkazuje statistika davčnega urada, ki je bila ravnokar izdana v Washingtonu, je v Ameriki točasno 23.496 milijonarjev manj, kakor jih je bilo pred polomom na borzi pred dvema letoma, ko je njih število znašalo 43.184. Ta padec bo imel tudi usodno posledico za državno blagajno pri dohodkih na davkih.

*

Za našo deco.

V čarobni zemlji.

(Dalje.)

»Ah! Zdaj mi ne boš ušla, vražja žival!« je rekel, ter je stisnil živalico tako močno, da je bolešno zacvilila.

»Oh! Marko! Pusti jo, prosim te! Pusti jo!« je prosila Marica. »Ona se je hotela samo igrati s teboj. Če bi bila vedela, da je ne boš izpustil, ne bi se bila dala niti prijeti. Pusti jo!«

»Nisem neumen!« je odgovoril Marko. »Zdaj bom poiskal kletko, pa jo bom vanjo zaprl.«

In res, nekoliko korakov dalje je ležala na tleh kletka. Spravil je veverico notri in potem je odnesel kletko proti potoku. Marica pa je jokajoč sledila.

»Kaj ti je? Čemu se jočeš? Nič hudega ne nameravam z njo. Dajal ji bom dovolj hrane.«

»Pa ona noče biti zaprta, ker je vajena te-kati po svoji volji. Ti si res hudobnež, Marko!«

Marko ni odgovoril nič, ampak je stopal dalje.

»Prosim te«, je zopet začela Marica, »pusti jo na prosto. Strašno težko ji mora biti v tako tesni kletki.«

»Ti si pa res neumna«, je odgovoril Marko jezno.

Komaj pa je to izustil, kar se je pojavil nad otrokoma čuden, temen oblak, ki je bil podoben ogromni roki. Naglo kakor blisk se je oblak spustil do Marka, ga je zgrabil in odnesel v višave. Kletka mu je izpadla iz rok in je ostala na tleh.

Marica je ostala od začudenja kakor iz kamna. Nato je udarila v jok. Nazadnje, ko je opazila kletko, je rekla:

»Revica, uboga! Čeprav je Marku zlo, ni treba, da bi se še ti mučila.«

Odprla je kletko in živalica je skočila iz nje. Deklica se je vrnila. Niti sama ni vedela, kako je zopet prispela do velikih vrat. Vsa v solzah se je povzpela na svoje drevo ter je legla v posteljo med vejami.

* * *

Dobri palčki.

Pravljica pravi, da so palčki bili prej ljudem prijazni in da so jim radi pri vsakdanjih opravkih celo pomagali.

Neki kmet si je zidal hišo. Temelji so bili gotovi, ostala stavba pa je napredovala le počasi, ker za delo ni bilo ne dovolj časa, niti kmet ni imel zadostnih sredstev. Tu so priskočili palčki, ko je hotel kmet nekega jutra pri luči nekaj dogotoviti, je videl v svoji veselje, da je bila hiša povsem dograjena. To delo so dobri palčki izvršili v eni noči.

Drug kmet je tožil ženo, da ne more misliti na setev, ker je zemlja tako trda, da se niti plug ne zareže vanjo. V jutro je bila vsa njiva s pomočjo palčkov zorana, povlečena in posejana.

Takih pomoči je bilo mnogo. Žena nekega krojača pa je hotela videti, kakšni so palčki. Po tleh je nasula zve-

čer grah. Palčki so prišli, ker so hoteli krojaču izgotoviti obleke. Po grahu so pa padali, se udarili pri padcu, tako da jim je bilo zlo. Vrh tega je še prišla radovedna krojačica z lučjo. Zdaj pa jih je pograbil jeza. Tekli so do stopnic, po njih do hišnih vrat in na cesto.

Od tistega dne jih ni nikdo več videl in seveda tudi nikomur več ne pomagajo.

Hiter odgovor.

Oče: »Ti, Tonček, ali še ni sram, da tepeš svojega brateca, ki je toliko manjši od tebe?«

Tonček: »Čemu neki? Jaz sem tudi veliko manjši od tebe, pa me vendar tepeš.«

— —

IV.

Za zore se je Marica prebudila. Blizu nje je čepela na veji ista veverica ter se je umivala.

»O, dobra živalica! Veš li, kje je moj brat?« jo je vprašala.

Zdelo se je, kakor da bi bila veverica z očmi pritrdila.

Marica je skočila s postelje, se je oblekla, zgrabila punčko ter se brzo podala po lestvici dol. Mislila je samo na brata. Veverica je pred njo skakljala in kazala pot, Marica pa ji je hitro sledila. Stopila je za živalico v gozd in je dolgo časa hodila po njem. Nazadnje je veverica privedla na kraj, kjer so stala drevesa bolj poredko, tako da so solnčni žarki prodirali do zemlje. Tu je visela na debeli veji kletka in v njej je v enem kotu spal Marko.

»Marko! Marko!« ga je poklicala Marica.

Marko je hitro vstal ter je začel tresti ograjo na svoji ječi.

»Oh, Marica! Reši me od tod! Celo noč sem tu prebil.«

»Kako si pa prišel notri?«

»Velikanova deca me je tu zaprla. Dolgo so me topli s palico, da bi skakal okoli te kletke. Zanje je to bila vesela zabava, pa so se samo smejali. Potem so me potisnili v kletko in so jo zaprli. Oh, Marica, če bi ti vedela, kako strašno je to bilo!« je zaključil Marko svoje pripovedovanje in se je bridko razjokal.

»Moram te spraviti odtod«, je rekla Marica. Ogledala si je kletko od vseh strani in je komaj našla zelo spretno skrita vratca. Lahko jih je bilo odpreti in Marko se je spustil na tla. Tedaj ga je prišla za roko, rekoč: »Beživa! Beživa! Veverica vodi naju!«

Veverica je zopet skakljala pred njima. Včasih se je tudi povzpela na kako vejo, največ pa se je podila po tleh. Ko so dospeli do kraj gozda, so malodane popadali od utrujenosti.

»Lokomotiva! Pridi in odvedi nas na kak si-guren kraj«, je zaklical Marko z zadnjimi močmi.

»Ti! ti! ti!« Lokomotiva je že stala tu. Hitro sta skočila otroka v en vagon. Vlak je začel brzeti in se je ustavil šele pred velikimi, z rožami pokritimi vrati. Izstopila sta, da povečerjata in odideta spat. Po par minutah sta otroka že trdno spala.

V.

Drugega jutra je rekel Marko po zajtrku:

»Lokomotiva! Pridi, pa naju odvozi v kraj, kjer še nisva bila!«

»Ti! ti! ti!« je odgovorila lokomotiva iz daljave. Ko sta vstopila, ju je vlak hitro ponesele skozi neznane jim zelene livade.

Kmalu sta prispela na obalo velikega jezera. Na vodi se je zibala ladjica. Otroka sta šla čez ozek most in sta vstopila v ladjico. Marko je sedel takoj h krmilu. Lahko je bilo z njim ravnati.

(Dalje prihodnjič.)

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Šivalni stroj Singer za Din 800 na prodaj v mehanični delavnici Dadie, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 26

Učence iz boljše hiše, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj Anton Brenčič, železnina Ptuj. Prednost imajo oni, ki so dovršili vsaj I. razred meščanske šole ali gimnazije. 9

Sprejme se kovaški vajenec. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Westenmayer, vdova, Celje, Korenova 11. 11

Cepijene trte eno in dveletne na različnih podlagah po zelo nižani ceni, nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, Pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik. 1718

Mlin z lepo dobro zidano hišo, njiva, travnik, prometni kraj, se zaradi izselitve takoj pocieni proda. 1739

Majer s 4 delovnimi močmi išče službo, prevzame tudi celo posestvo v oskrbo, od 1. marca naprej. Naslov v upravi lista. 24

Lisičje in druge kože od divjačine kupuje I. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1701

Sprejmeta se dva hlapca na deželo: prvi h konjem, drugi h goveji živini. Istotam se sprejme pridna služkinja okrog 30 let stara. Zglasiti se je pri: Kirbiš, Maribor, Vetrinjska ulica 3. 17

Služkinja, katera bi krmila in snažila 1 konja, 1 kravo in teličko ter opravljala vsa poljska in nekaj hišnega dela, se išče do 2. januarja. Ponudbe naj vpošljejo one, katere nameravajo 1 leto v službi ostati, na upravo lista pod Pridna«. Plača 250 do 300 Din. 12

Vajenca v trgovino mešanega blaga z dvema razredoma srednje šole in iz dobre hiše sprejme Jos. Lah, Osluševci pri Ptuj. 1741

Uprava banovinske trsnice in drevesnice v Kappell, pošta Slatina-Radenci

ima v zalogi po Din 1.20 komad prvovrstne cepljene vinske trte od najboljših selekcioniranih trsnih sort na podlagah riparija Portalis, rup. št. 9 (Göthe), riparija x rupestris 3309, solonis x riparija 1616, Berlandieri 8 B in Kober 5 BB ter po 25 para komad korenjake; po 15 para komad Ia po 8 para komad pa IIa ključeh teh ameriških podlag. V zalogi pa ima tudi pritično drevje od najfinejših hruškovih n jablanovih vrst komad po 10 Din in visokodebelno drevje od hrušk moštnic, kakor tudi poldebne breskve in marelice. Zahtevajte seznam! Trte se razpošiljajo franko. Omot se zaračuna po lastni ceni. 2

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim odjemalcem trg. z železnino Anton Brenčič, Ptuj. 10

Srečno in veselo novo leto 1932!

žele svojim cenjenim odjemalcem sledečo tvrdko:

Skrabl Feliks, Maribor,
Gosposka 11.

Jakob Kos, Maribor, Glavni trg 4
izd. bakrenih kotlov in brzoparilnikov.

Klanjšek Franjo, Maribor,
Glavni trg.

Vinko Zorko

trgovec z manufakturo, specerijo in železnico. Zaloga apna, cementa itd. Nakup vseh deželnih prdelkov. Zamenjava bučnega olja.

Sv. Benedikt v Slov. gor.

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova 48
zaloga poljedelskih strojev.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Srečno in veselo novo leto 1932!

želi svojim cenj. odjemalcem

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi
prav srečno in veselo novo leto

tvrdka

Karl Jančič,

trgovina z manufakturo, perilom in kon-
fekcijo 25
v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Srečno in veselo Novo
leto

želi vsem svojim gostom
Gostina
pri Zlatem Levu.
Anton, Marija Beranč,
Maribor.
Vodnikov trg 4,

Srečno Novo leto 1932
želi svojim cenj. odjemalcem

Franc Ambrož,
mizarstvo in zaloga rak-
ev v Rogoznici pri
Ptuju.

Bogati postanete, če
imate veliko znancev!
»Perssons«, Ljubljana,
poštni pred. 307. Znam-
ki za odgovor! 29

Sprejemem kubarico, va-
jeno hišnih del in go-
spodarstva. Ponudbe s
spričevali na: Bogdano-
vič, Celje-Gaberje, Ma-
riborska 38. 28

Naročite za fante,
ki se odpravljajo k vo-
jakom, knjižico:

Moj tovariš.
Molitvenik za mlade-
niče in še zlasti za vo-
jake.

Cena z rudečo obrezo
16 Din, z zlato obrezo
18 Din. Po pošti 1 Din
več.

Tiskarna sv. Cirila
Maribor.

Širite „Slov. Gospodarja“!

Zahvala.

Vsem sorodnikom, soledom in prijateljem,
ki so dne 21. decembra spremljali na zadnji
poti našega dragega očeta, dedeka, tasta, stri-
ca, gospoda

Jurija Žebot

posestnika v Selnici ob Muri,

katerega je Vsemogočni v starosti 81 let, pre-
videnega s sv. zakramenti, poklical v večnost,
bodi izrečena najiskrenejša zahvala.

Prav posebno se zahvalujemo č.g. kaplanu
šentiljskemu A. Ravšlu za obisk in podelitev
zadnjih tolažil, domačemu vlč.g. župniku in
duh. svetniku E. Vračku za ganljive besede ob
gomili, mnogozaslužnemu g. monsignorju prof.
I. Vreže-tu za vodstvo pogreba ter vlč. gg. žup-
nikoma Časlu in Magdiču ter prijatelju Marko
Krajncu za častno spremstvo. V osobito čast
nam je tudi bilo, da so se udeležili pogreba
gg. dr. Juvan in dr. Wankmüller ter drugi pri-
jatelji iz Maribora in zastopstvo obmejne fi-
nančne straže.

Bodi vsem domačinom in sosedom in prav
posebej še pevcem izrečena posebna zahvala!

Eno prošnjo še imamo: Ohranite našega do-
brega skrbnega očeta s spominu posebno pri
molitvi in sv. mašah.

Št. IIj—Maribor, dne 21. dec. 1931. ž

Franjo Žebot, sin
in ostali sorodniki.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja,
ki smo jih prejeli ob prerani izgubi našega ne-
pozabnega in nad vse ljubljenelega soproga, očeta,
brata in strica, gospoda

Ivana Trojner-ja

posetnika in večletnega župana občine Zgornji
Jakobski dol, se najiskrenejše zahvalujemo.
Posebno zahvalo smo dolžni prečastiti du-
hovščini, posebno še gospodu župniku Erhati-
ču za njegove globoko v srce segajoče besede,
katere je izrekel pri odprtem grobu pokojnega,
dalje g. sreskemu načelniku dr. Ipavcu, vpoko-
jenemu nadučitelju g. Kotniku za nagrobni
govor, občinskim odbornikom Zg. in Sp. Jakob-
skega dola, šentjakobskemu pevskeemu zboru
za ginljivo žalostinko, gg. orožnikom in vsem
ostalim za izraze sočutja ter za cvetje in ven-
ce, katere so darovali na krsto in grob pokoj-
nika ter številni množici onih, ki so dragega
pokojnika v tako častnem številu spremili k
njegovemu zadnjemu počitku.

Št. Jakob v Slov. gor., dne 20. dec. 1931.

14

žalujoči ostali.

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Viničarja s 3—4 delavskimi močmi in offerja s 3 delavci sprejme oskrbništvu Slivnica pri Mariboru. 7

Avto proda poceni: Davorin Tombah, Maribor, Zrinjskega trg 6. 1744

Cepljeno trsje, okoreninjeni divjaki in sadno drevje ima Turin Anton, Modraže, pošta Studenice pri Poljčanah. 1745

Peči na žagovino izdeluje in pošilja na osem-dnevno poskušnjo ter plača vse tovarne stroške tvrdka, ako peč dobro ne deluje. R. Jakelj, Slovenjgradec. 1599

ZAHVALA.

Po smrti naše matere gospe Marije Prilasnik sem prejel od

LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU

nemudoma izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem. 5

Dravograd-Vič, 19. dec. 1931.

Franc Prilasnik.

ZAHVALA.

Za takoj izplačano podporo po smrti moje matere gospe Alojzije Vrabl izrekam tem potom

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

najlepšo hvalo in priporočam to prekoristno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član. 4

Ormož, dne 12. decembra 1931.

Ivan Vrabl.

ZAHVALA.

Podpisana izrekam tem potom podp. društvu

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

za takoj izplačano podporo po smrti naše stare matere gospe Terezije Grušovnik najlepšo zahvalo in priporočam vsakomur to neprecenljivo društvo najbolje! 6

Sv. Miklavž-Hoče, 21. dec. 1931.

Marija Solina.

VESELO NOVO LETO želi

Franjo Žebot

glavni zastopnik ljubljanske »Vzajemne zavarovalnice« in »Karitas«, Maribor, Loška ulica 10. 3

VESELO IN SREČNO NOVO LETO

želi vsem cenj. gostom in prijateljem

Franja Račič, gostilničarka v Ptuj, Slomškova ulica 2. 8

Jubilarna pozornost

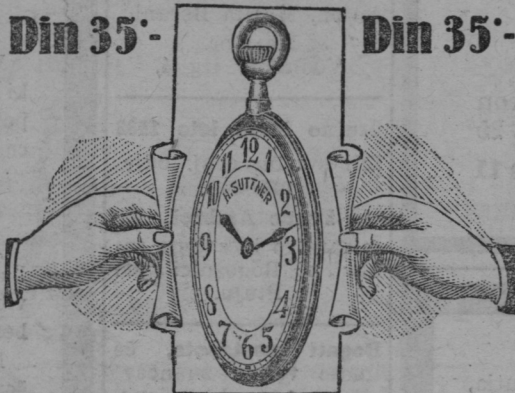
staroznane tovarniške hiše Suttner je

nova žepna ura

ki jo vsak čitatelj lahko dobi že za

Din 35.—

Din 35.—

nadalje isto uro z radium svetlimi števkami in kazali za Din 45.—.

Novo budilko

dobite za samo

Din 45.—.

Četudi je cena nizka, imata obe uri dober stroj in vsak bo zadovoljen.

Razpošilja se po povzetju ali se pošlje denar naprej.

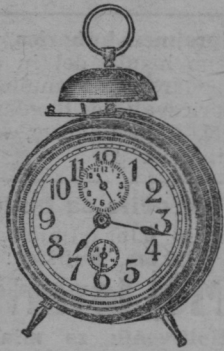
Vse to najdete za vsako ceno v velikem ilustriranem krasnem ceniku, katerega dobite brezplačno, ako javite Vaš natančen naslov tvrdki

H. SÜTTNER, LJUBLJANA, BR. 992

V teku 34 let smo mnogo tisoč odjemalcev zadovoljili.

Noben riziko. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prave švicarske žepne ure, ure-zapestnice (od Din 98.— naprej), budilke, stenske ure, nihalko, verižne prstane, uhane, nakite, jedilna orodja i. t. d.

Karl Mayjeve povesti v letu 1932.

Najbolj čitana knjiga izmed vseh povesti je do sedaj in bo gotovo tudi ostala:

Povesti Karl Maya.

V založbi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru so dosedaj izšle sledeče knjige:

Križem po Jutrovem,
Po divjem Kurdistanu,
Iz Bagdada v Stambul,
Winnetou vse tri knjige.

Vsaka knjiga obsega štiri zvezke po 160 strani. Zvezek stane Din 13.—, v polplatno vezana knjiga stane Din 65.—, v celo platno vezana Din 70.—. Winnetou z večbarvno naslovno sliko Din 75.—.

V letu 1932 bodo izšle sledeče tri knjige, katerih vsaka ima po 4 zvezke, skupno okrog 2000 strani:

V gorah Balkana,
V deželi Škipetarjev,
Žuti.

Te tri knjige lahko nazivamo:

Karl May potuje po Jugoslaviji,

kajti vse tri knjige pripovedujejo o živahnih in za nas še posebno zanimivih doživljajih Karl Maya v južni Srbiji, ko je bila še pod turškim gospodstvom.

Vsakega prvega v mesecu izide en zvezek, tekem leta torej 12 zvezkov po 160 strani. — Vsak zvezek stane Din 13.—. Kdor se prikloni vsaj do konca januarja kot celoleten naročnik, ali pa pozneje, tako da doplača vse za nazaj, dobi vseh 12 zvezkov, plača pa samo 10 mesečnih obrokov po Din 13.—. Kdor hoče dobiti v celoplatno vezane knjige vsako četrtletje eno, skupno tri knjige, vplačuje skozi 10 mesecev po Din 17.—. Dosedanji naročniki lahko dobijo tudi same platnice z originalnimi slikami po Din 10.—. — Vsak tak naročnik ima nadalje tudi pravico do 25% popusta na vse knjige, ki jih je izdala in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za naročila se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.